

בַּעַל עוֹר הַדָּב

מחזה מאת אמנון בקר.
על פי האחים גרים.

ה ד מ ו י ו ת

ילד	אכסנאי
אלמנה	פרידריך
אמא	אשה א'
אבא	אשה ב'
ילדים משחקים ושרים	סרן
צייד מכשפות	שטן
עובדי הגיהנום	בעל עור הדב
פמליית השטן	האב
מקהלה	גרטה
להקת מחול	אלזה
דב	הילדה

המקום: אירופה המרכזית. במהלך ההצגה משמשים אתרים שונים על הבמה, כיער, ערבה שוממה, חצר מגורים, פנים בית כפרי, צוק שחור ומאחוריו אש השאול. הדוב משוחק על ידי שחקן לבוש פרוות דוב. המקהלה נוכחת בצד הבמה.

הזמן: לאחר מלחמת שלושים השנים באירופה. שלהי ימי הביניים.

(המחזה הוצג ב-1974 על ידי חטיבת הנוער של האיחוד, ב"כנס זכרייה, פעמיים באמפיתיאטרון עמק הירדן ופעם ב"אוהל שם" בת"א. ב-1984, הוצג המחזה, לסיום י"ב, על ידי ילדי המוסד החינוכי בקב' מזרע.)

(ברקע ובכל חלל הבמה עוסקים המשתתפים בהכנות אחרונות לפני תחילת ההצגה. הם מזיזים אביזרים, מסדירים תלבושת, איפור וכולי. נשמעת נגינה שעיקרה כיוון כלים או מוטיבים משירי המחזה)

אכסנאי

ערב טוב קהל נכבד. בפעם האחרונה, כשסיפרנו לילדים את האגדה אודות בעל עור הדוב, לא התאפקו הילדים ואמרו לנו שאנחנו לא מבינים כלום. הם טענו שאנחנו, המבוגרים, מספרים להם את האגדה כפי שמבוגרים מבינים אותה. היות והמבוגרים אינם מבינים דבר, ויותר מזה, הם חסרי דמיון לחלוטין, הרי שחבל מאד, אמרו הילדים, על האגדה היפהפייה. אם הייתם תופשים אותה על פי דמיון הילדים, היא היתה נראית בכלל אחרת. אני, שאני משמש פה אכסנאי, רציתי גם להוסיף... (נקטע בדבריו)

פרידריך

אשה א', מה הוא מקשקש?

אשה א'

קשה מאד להבין. מה נעשה בו, פרידריך? אולי נחתוך לו את הראש וניתן לחמישה ערפדים למצוץ ממנו את הדם ישר מהגרון?

סרן

מדוע לא נסגור אותו בכלוב? יתפטם וישמין ויהיה טעים לחיכה של מכשפת היער הרעבה?

אכסנאי

מה?! סרן, אתה השתגעת?

גרטה

כמו הנזל. מה יש? אכסנאי חמוד ותמים שלי. הנה אני, גרטה, האחות הבכירה, מוכנה, במקום להיות סתם אחות בכירה, למלא בהנאה את חלקה של מכשפת היער הרעבה ולאכול אותך, מתובל, אחרי שאבשל אותך ארבע שעות.

אשה ב'

הגד, אכסנאי, האין לך במקרה אחות ושמה גרטל? אולי אתה מעדיף שנשפוך עליך זפת
רותחת ונגלגל אותך בנוצות? היינץ! יש לנו נוצות כאן?

היינץ

אין. רק עצמות יבשות של דוב, יש. אפשר להתחיל? (כולם מסתדרים לביצוע שיר
האחים גרים)

אכסנאי

(מכריז) בעל עור הדוב! היה היה בחור צעיר אשר התגייס לצבא....

אשה ב'

...לגדוד השלישי של ההוסארים היו מלחמות קשות להילחם. הקייזר בכבודו ובעצמו
העניק לכל חייל מגדוד ההוסארים השלישי, שתי אגורות חדשות....

פריזריך

....פרס עבור ראשו הכרות של כל חייל אויב. היו הרבה אויבים: מונגולים בצורת
ברברים, פולנים בצורת אשכנזים, שוודים לבקנים, דנים מגחכים, פרנקים מצחינים מבצל,
הישפאנים שכורים ושלא לדבר על כופרים מחוטטי פנים....

גרטה

...בעלי האבר הקצוץ, מהם קונה הקייזר את התבלינים.

(מקהלה ומשתתפים)

שיר האחים גרים

מִי אֶת הַסִּבְתָּא, בְּלַע בְּבִיס אֶחָד?
הַזָּאב הָרָעֵב. הַזָּאב הָרָעֵב!
מִי גַם אֶכֶל אֶת הַכֶּפֶה הָאֲדָמָה?
הַזָּאב הָרָעֵב. הַזָּאב הָרָעֵב!

כָּל הַכְּבוֹד לְצִמְד גָּרִים!
אֵיזָה סְפוּרִים! אֵיזָה סְפוּרִים!

מי לבת המלך, השיב פדור זָהב?
הצפרדע המגעיל. הצפרדע המגעיל.
מי עם בת המלך, במטה אחת שָכב?
הצפרדע המגעיל. הצפרדע המגעיל.

כָּל הכבוד לצמד גרים.
איזה ספורים! איזה ספורים!

מי היתה לה אם חורגת אימה?
הסינדרלה! השלגיה!
מי זאת שזכתה להתחתן עם הנסיך?
הסינדרלה השלגיה!

כָּל הכבוד לצמד גרים,
איזה ספורים! איזה ספורים!

(על הבמה נותרים האב, גרטה, אלזה, הילדה והאכסנאי. המקום: בית האב והבנות, ביער)

אכסנאי

(נוטל בזרועו את האב השתוי) זהו האב! להבדיל מהאבא של בעל עור הדוב, בו נפגוש מאוחר יותר. האב הזה הוא אלמן מזה זמן רב. אשה יפה היתה לו, כשהיה עוד צעיר ויפה וחסון. כאן, בקצה היער, היה להם בית יפה והם חיו בו חיים יפים. שלש בנות ילדה לו אשתו היפה, ז"ל. בשלישית- מתה. נותר האב לבדו עם שלשת בנותיו, כאן בבית שבקצה היער. אב אומלל מן האגדות. כמו כל גיבור אגדות, אפילו שאיננו הדמות הראשית, הוא עושה עכשיו את דרכו מתהומות נשיית השלילה, מעלה, אל פסגת הקוטב החיובי. מהלך כזה מחייבו למאמץ אדיר, קשה פי אלף מעשיית הדרך בכיוון ההפוך. כך בעולם האגדה, בכל אופן.

(האכסנאי יוצא. הבנות קרבות)

האב

(מגהק) לפחות אחת מהן מצליחה בסוף ההצגה להיחלץ מהגיהנום ולהינשא לנסיך. בנותי היקרות, הצגנה עצמכן כראוי: זה עניין של נימוס אלמנטרי. זה גם תנאי הכרחי לךקידום הקאריירה ולהתפתחות התולדות.

גרטה

(יוצאת ומחווה קידה) אני גרטה. בתו הבכירה של אבי. זו הסיבה שאותי אהב לפני שהגיע פרקה של אחותי האמצעית. אך אל דאגה. גם תורה של אלזה לא איחר. אני משכילה לרקום את עשרת הדיברות על הלבנים שאני אוספת ומצפינה בתיבת הנדונייה שלי. אני חפצה בחתן. אבל על המועמד לדעת כי הוא חייב להיות יפה. עליו להיות ממעמד האצולה ועליו להיות עשיר מאד, כדי שיוכל להמציא לי את כל מה שאמא ציפתה לו מאבא, לפני שניתנה לו לאשה. (קדה ונסוגה)

אלזה

(יוצאת וקדה)...ולפני שהוא התחיל לחשוך ביין. אני אלזה, בתו האמצעית של אבינו. עלי להיות תמיד יפה יותר כדי שאוכל להתחרות בגרטה על אהבת אבינו. על מעט האהבה שנותרה בו, עבורנו, לאחר שהוא מסיים את אהבתו ליין. אני מוכנה להסתפק במי שייראה לי, פחות או יותר, נסבל. פעם, כשליקטנו אוכמניות ביער, עבר בשביל חייל אחד מגדוד ההוסארים. גרטה ואני היינו לבדנו. אני אולצתי לראות איך שהוא אונס את גרטה. אחר כך ראתה גרטה איך שהוא אונס אותי. הוא לא היה נסבל. עד היום לא מצאתי איש אשר ישא אותי מפני שהוא פחות או יותר נסבל. (נסוגה)

האב

הגורל מתאכזר לשתי בוגרותי. אבל אני אופטימי. כל מלחמה מסתיימת. האושר הוא מציאות שיש להאמין בה. בת זקוניי! מדוע את שותקת? אם תוסיפי להחריש, יחשבו כי אין את מעוניינת להינשא. אולי יחשבו כי את אילמת. אולי יחשבו כי גם את כבר אינך בבתוליך. מכל מקום, נימוסייך אינם מן המשופרים. נימוסים בלתי משופרים, מבריחים את מיטב הבחורים.

הילדה

את כולם לוקחת המלחמה. שלושים שנים היא לוקחת אותם ומחזירה מפלצות. אבי מספר כי פעם, כשהורי היו צעירים מאד, לא היתה מלחמה. אני הילדה. צעירה אני משתי אחיותי, אך אלך אחר כל מי שאבי יחפוץ בו כחתן.

האב

ונקווה שכך יהיה. היום אין מוצאים חתנים. המלחמה זוללת את כולם ולי אין אף פרוטה להוסיף כנדונייה. אין פרוטה בשביל לקנות אוכל ולבוש בשבילך ויין בשבילי. (לבנות) אולי תעשינה משהו לשיפור המצב? ללקט גרגרים? לשרת אצל אדוני הכפר בעבור פרוטה? כל היום אתן מסתובבות מול עיני והופכות את חיי לגיהנום. גרטה! אל תלטשי עיניים! המחירים עולים! צריך לתקן את הגג וצריך לקנות פחמים לחורף! אפשר להתייאש. אותי אין זה מפליא אם אני נאלץ לנהוג כפי שמיואשים אמיתיים, שלא חטאו, נוהגים בימים טרופים אלה. (לוגם מקביונת-יד. הוא והבנות יוצאים)

פרידריך

(מתפרץ) איזה קשקוש! לא כך מתחיל הסיפור! מדוע להידחק מן ההתחלה יש אל הסוף?
מה זה פה? תור למשהו, או מה?

גרטה

(חוזרת) לא נדחקים. אתה התחלת עם האויבים ועם המלחמות. לא? אז גם אנחנו חלק
בלתי נפרד מן המלחמות. (יוצאת. מתפרצת אשה ב')

אשה ב'

זה דווקא כן הסיפור. רק שמבלבלים פה בכוונה את היוצרות. היום, כל יוצר שמבלבל
את היוצרות, אומרים לו שיפנה את מקומו בצבא או בממשלה או בבנק ושילך לתיאטרון.
למה? למה? הרי בתיאטרון אי אפשר בלי איזה סדר שיעניק לדברים פשר כלשהו..
הסיפור שלנו מתחיל כך: היה היה בחור צעיר אשר התגייס לצבא. לצבא היו מלחמות
קשות להילחם. הבחור שלנו היה אמיץ לב.....(נקטעת על ידי השטן המופיע)

שטן

...תמיד היה בין החלוצים הצועדים ראשוני מול מטר היריות ושואגים באומץ: "אחרי!"
ו"ראשונים תמיד אנחנו!" הוא היה חייל מצוין. בחיי השטן! (זה אני). כל זמן
שהמלחמה התנהלה כפי שכל המלחמות מתנהלות, היה הכל בסדר אצלו. גם אצלי. יום
בהיר אחד, נהפך על הבחור כלך עולמו. סרן הפלוגה קרא לו להתייצב בפניו והודיע לו
כך: (שטן יוצא. לקול תוף מופיע סרן)

סרן

ב ה ו ר !

בעל עור הדוב

(מופיע. מושקט בידו. נוקש בעקביו) כן המפקד!

סרן

יש לי חדשות בשבילך. בשם הקייזר. בשם הממשלה. בשם העם, אני מודיע לך כי תוך
חמש דקות עליך לארוז את כל הפק"ל ולפנות את השטח. גש מהר אל השלם הגדודי
ותיקח אצלו חמש פרוטות בשביל לשתות לחיי הקייזר. אחר כך תסתלק לכל הרוחות.
קדימה!

בעל עור הדוב

יש טענות נגדי? מדוע עלי ללכת? אני חייל טוב. המפקד. אני נלחם טוב מאד. אני לא מוכן כך סתם לפנות את השטח. כאן מקומי.

סרן

יפה בחור. אני לא אמרתי שאתה חייל לא טוב. אתה חייל מצויין, אף אל פי שאמרו שההורים שלך ניסו, אז, לחלץ אותך מהשירות בכל דרך, כולל הליכה לגיהנום. אתה בהחלט חייל מצויין.

בעל עור הדוב

וגם התרגלתי למלחמה. אני מכיר אותה היטיב, את הממזרת. אני חייל בגדוד ההוסארים השלישי של הקייזר יאום הודו! (הסרו ובעל עור הדוב מתמתחים ונוקשים בעקביהם לכבוד הקייזר) עוד בקרב על קלֶוּה ועל יֵילֶה, אמר לנו הקייזר (שוב מתמתחים ונוקשים) שעכשיו אנחנו דופקים את הפרוטסטנטים פעם אחת לתמיד וזהו. אחרי הקרב על ההר הלבן ביקש ממני מכסימיליאן בכבודו ובעצמו, להמשיך ולחסל סופית את החזירים בֶּן־סֶפְלֶיה! אינך זוכר, סרן, מה שאמר לנו וְאַלְנֶשְׁטֵיין כשדהרנו צפונה, על תפוחי האדמה הפֶּוֹמְרָנִים ועל מה שצריך לעשות לנשים בפומררניה? הרי את חרפת נְרֶדְלִינְגן עוד לא נקמנו. סרן! פְּלִיץ, אומרים, עוד נותרו הרבה אוכל טוב והרבה שיכר וגם בתולות?!

סרן

אין צורך. נחתם הסכם שלום.

בעל עור הדוב

הסכם שלום? מה זה?

סרן

שלום. אין יותר מלחמה. יותר לא צריכים חיילים. אפילו חיילים מצויינים מגדוד ההוסארים השלישי – לא צריכים יותר.

בעל עור הדוב

אבל אנחנו לא גמרנו את המלחמה? אנחנו לא הכרענו את האויב. עוד נשארו הרבה אויבים שלא הספקנו להרוג. הרי נותרו עבורנו אויבים באיזה שהוא מקום, לא?

סרן

במלחמה הבאה תשתדל לגמור מה שלא הספקת. להתראות בחור. (יוצא)

בעל עור הדוב

שמעתם? היי! אתם! אתם שהלכתם אחרי תמיד! לא צריכים אותנו. נחתם הסכם שלום ולא נותנים לגמור אותם פעם אחת ולתמיד. אתם שומעים, או לא? (לעצמו) הם לא שומעים. עם מי אני מדבר. בעצמי קברתי אותם בשדות הקרב. היי!! אתם שם למעלה! מה זה? אין יותר סדר בעולם?! ס ר ן ! ס ר ן ! (שולף חצוצרה ותוקע)

סרן

(נכנס) אתה עוד כאן. חצוצרת הקרב שלך מצחיקה אותי. כשתגמור להסתלק מכאן הביתה, אל תשכח להשליך את החצוצרה הזאת עמוק למעלה בבוידעם. יחד עם כל הזכרונות.

בעל עור הדוב

שמע, סרן. אתה הבטחת לנו מלחמה כמה שנרצה. מה פתאום שלום? ובכלל, לאן אני אלך?

סרן

הביתה.

בעל עור הדוב

אין.

סרן

אל אמא ואבא שלך.

בעל עור הדוב

אני לא בטוח שיש לי. הפעם האחרונה, בה ראיתי אותם, היתה לפני שלושים שנים. לפני המלחמה.

אז תלך ותחפש אחריהם. לך לכל הרוחות. מישהו נותר בחיים גם אחרי המלחמה הזאת. לך אל האחים שלך. בטח שיש לך איזו משפחה. לא יתכן שלהוריך התחשק להביא לעולם רק מוצלח אחד ואחר כך לנחור כל אחד לחוד. עכשיו תתעופף מהר. ארוחת צהרים כבר לא מחלקים פה.

(הסרן ובעל עור הדוב יוצאים. כולם מסתדרים לשיר)

שיר החילים החוזרים

מִן הַמְּלַחְמָה הַבִּיטָה, הַבִּיטָה,
אֶל אִמָּא. אֶל אָבֵא. אֶל הַחֵיק שֶׁל הָאִשָּׁה.
יִצְאָנוּ עִם בָּקָר, צְהָרִים לֹא חֲלָקוּ כְּבָר,
כִּי הִסְכַּם שְׁלוֹם נְחֻתָם וַיּוֹתֵר אֵין מְלַחְמָה.

בְּעַל עוֹר הַדָּב, הַמְסָרִיחַ הַמְּלַכְלָף.
אִם לֹא תִתְרַחֵץ יִזְרְקוּ אוֹתָךְ לַפֶּח.

מָאָה חֵילִים לַפְּלָגָה הַזֹּאת גִּיטָנוּ
חֲזַרְנוּ חֲמֹשָׁה וְאַמְרוּ שְׂזָה הַרְבֵּה.
אֲז שָׁנִים וְעוֹד שָׁנִים הַצְטַרְפוּ אֶל כָּל הַיְתָר
וַנִּשְׁאַרְתִּי לְבִדִּי לִזְמַר אֶת הַפְּזוּמוֹן.

בְּעַל עוֹר הַדָּב, לְרוּחוֹת וְלִשְׂדִים.
יֵשׁ לָךְ פְּרָצוֹף שְׂמִפְחִיד אֶת הַיְלָדִים.

הֵיטָה זֹו מְלַחְמָה אַרְכָּה כְּמוֹ בֵּית קְבָרוֹת.
שְׁלֵשִׁים שָׁנִים בְּעֶרְךָ זֶה לְקַח לָהּ לְהַתְבַּגֵּר.
עָשִׂינוּ לָהּ יוֹם הַלְּדָת חַג שְׂמִחָה לְחֵילִים.
כּוֹס לְחַיִּים גַּם שְׁתִּינוּ וְעַכְשָׁו חוֹזְרִים.

בְּעַל עוֹר הַדָּב, הַסְתַּלַּק מִפֶּה עַכְשָׁו.
אִם לֹא תִסְתַּלַּק, תֵּן לִי כֶסֶף וְזָהָב.

=====

(הבמה הופכת לחצר מגורים כפרית. ביתה של המשפחה. נראים היינץ, פרידריך, אשה א', אשה ב' וילד. הם עוסקים במלאכות שונות: חטיבת עצים, טווייה, כביסה ובישול. בחוץ מתקרב בעל עור הדוב, עדיין במדים עם נשק ביד. הוא ניגש אל השער)

בעל עור הדוב

(מקיש) פתחו! פתחו לי!

פרידריך

(מטפס כדי להיווכח מי הבא. לוחש אחרור) ...חייל. נראה כמו הוסאר. לא אצבעוני. לא ענק היער. לא החייט שהרג שבעה במחי אחד. רק חייל.

היינץ

מה יש לו לחפש אצלנו? המלחמה נגמרה. טפון! ימח שמה. תגיד לו, פרידריך, שלא מחפשים יותר חיילים כדי להחליף את אלה שנהרגו. תגיד לו שיחיה לעד הקייזר, אבל אנחנו לא משתמטים. לא יותר. אנחנו גם לא מאכילים יותר גייסות שעוברים פה. אין לנו יותר עסק עם חיילים שלוקחים את הפת האחרונה ולקינוח תובעים לשכב עם הנשים ועם הבנות הבוגרות.

פרידריך

\הפלך מראה לבן המלך, את בת ההלך\.. היינץ.. שלושים שנים שאני בשבילם אילם וחרש. איך אני אגיד לו?

בעל עור הדוב

(מקיש) פתחו! אני האח שלכם. אחיכם! חזרתי מן המלחמה.

פרידריך

(לאחר) הוא טוען שהוא האח שלנו שחזר מן המלחמה.

היינץ

היה לנו אח במלחמה!?

אשה א'

אה...היינץ.. אני חושבת... (נקטעת)

היינץ

חושבת?! מי מבקש ממך לחשוב, ה?! יש מחשבות שלא כדאי לחשוב אותן.

אשה א'

אבל המלחמה נגמרה, היינץ. אנשי הכפר סיפרו לנו. לאמא ולאבא שלכם היה עוד בן. בלונדיני עם תלתלים.

היינץ

(בארסיות) לפני שלושים שנים. בלונדיני עם תלתלים. לך לא מלאו עוד שלושים ואת זוכרת כל פטפוט על בלונדינים עם תלתלים. את תסתתרי שם בשקט עד שהוא יסתלק. שמעת!

אשה ב'

הוא... הוא ודאי רעב, החייל הזה.

אשה א'

צריכים להכניס אותו פנימה. זה חייל שלנו. אולי הוא גם הא שלנו. אני חושבת שמגיע לו, לפחות, ארוחה חמה. (לפרידריך) פתח לו וייכנס.

היינץ

לא פותחים לאף אחד. אם פותחים לאחד כזה, הוא מכניס את הרגל וקורא לאחרים והם מתפרצים בכוח ולוקחים הכל. פרידריך! תגיד לו שיסתלק. אנחנו לא מעוניינים באחים שהיו שלושים שנים בגדוד הוסארים.

פרידריך

(יורד אל היינץ) בוכייר, בוכייר ארג שטיח/ קטן, יפה בלתי שכיח/ אכן מלאכת מחשבת/ יבוא אהובי עליו לשבת/.... אני לא יכול להגיד לו כלום. אני חרש אילם. תיכף הוא יכניס את האחרים והם יקחו הכל.

אשה ב'

מה יש פה כבר לקחת?

אשה א'

את הצרות שלי.

היינץ

אין מה לקחת?! אז את הארוחה מתוך הסיר הם יקחו ואחר כך את יודעת מה.

(שתי הנשים מתלחשות)

אשה א'

אף פעם לא היה איכפת לך מה עושים אתנו החיילים אחרי הסעודה. המלחמה נגמרה, לא? אולי בפעם הזאת לא תישאר חייב לנו את המחיר הפעוט, אותו שילמנו תמיד, תמורת חיך. אנחנו סבורות שמגיע לך, לפחות, ארוחה חמה. פתח לו וייכנס.

היינץ

(מהסס. קורא לפרידריך) הכנס אותו. (פרידריך מהסס לפתוח)

אשה א'

פתח לו. פתח לו ושיפתחו גם לך, סוף סוף, האוזניים והפה. פתח!

(פרידריך ניגש לשער מוריד את הבריה ומניח לבעל עור הדוב להיכנס. עד שהוא נכנס, סוקר פרידריך את השטח בחוץ ומגיף את השער בחיפזון)

פרידריך

מקל חובל, צא מן השק\ הכה את הרשע, הכה חזק\ הוא לבדו. אין יותר איש\.

בעל עור הדוב

שלום. אין יותר מלחמה. חזרתי. איפה אמי ואבי?

ילד

יש לו מושקט! אמא! יש לו מושקט! אמא. גם אני רוצה כזה!

היינץ

ילד! לא לגשת. רובה זה דבר מסוכן וגם מקולל.

פרידריך

אתה טוען שאתה האח שלנו? מה שמך? הה? לכל איש יש שם!

בעל עור הדוב

שמי פרידריך. איפה אמא ואיפה אבא?

פרידריך

חה! איך זה פרידריך? אני הוא פרידריך! לפני עשרים ותשע שנים ושלושה חודשים נולדתי למשפחה הזאת. פרידריך זה אני! חה! חה!

היינץ

(לבעל עור הדוב) שמעת? עכשיו אתה תלך מפה. מארש!!!

אשה ב'

אתה רעב מאד. (מוליכה אותו לסעוד. שמה לפניו צלחת נזיד) שב. אכול. (בעל עור הדוב זולל ברעבנות) תביטו, תביטו. מתי אכלת כראוי בפעם האחרונה?

בעל עור הדוב

לפני חודש. זה היה בארוחת הבוקר האחרונה שקבלנו בצבא. ארוחת צהריים כבר לא חילקו. כשנחתם הסכם שלום, קיבלנו ארוחת בוקר אחרונה. זהו.

פרידריך

אתה חושב שיש לך הוכחה שאתה האח שלי? \...אמרה הילדה היפה לעורב השחור..\קרע! קרע! \

בעל עור הדוב

לא. רק העור שלי והשיניים שלי. איפה אמא ואבא? הם יכירו אותי. אמא ודאי שתכיר. אמהות מכירות את הילדים שלהן. אפילו שלא ראו אותם שלושים שנים.

היינץ

(לאשה א') שוב הוא עם אמא ואבא. זה לא האח שלנו. שיגמור לאכול ושיסתלק מפה מהר.

אשה א'

(לבעל עור הדוב) אמא ואבא של המשפחה הזאת מתו. עוד בהתחלת המלחמה. מזמן. כבר לא מתאבלים עליהם. זה היה מזמן.

בעל עור הדוב

(פוסק מלאכול בחטף) כך? כל כך הרבה זמן שאין לי אמא? אין לי אבא? הורים שלי... אני התייתמתי מכם רק עכשיו. (לנוכחים) אולי דרושות לכם ידיים עובדות? (קם) אני יכול לעשות כל עבודה. אלמד מהר לבצע כל מה שנחויץ.

היינץ

עבודה? אפילו אוכל אין. גם מקום לגור אין. גם כסף לשלם תמורת עבודה, אין לנו. המלחמה רוששה את כל הארץ. כבר שנים שלא ראינו משהו יותר מכלום לאכול וכלום ללבוש, ורק לא למות ברעב ובקור.

אשה ב'

את הכל לקחו בשביל המאמץ המלחמתי. החיילים באו ולקחו.

בעל עור הדוב

אם כך, אין לכם צורך בי?

היינץ

אין. אתה הולך מפה. תכף ומיד.

אשה א'

אנחנו מצטערות

בעל עור הדוב

אני אשתטח על קברי הורי. אחר כך אלך היכן הם?

פרידריך

מקום קברם של הורי לא ידוע. זקני הכפר אומרים שסופם היה אירוע מוזר ומאד מצער שאסור אפילו להיזכר בו. לעומת זאת יודע היינץ כי אחרי שאמא ואבא הולידו אותי ונוכחו לדעת מה יצא – העדיפו להיעלם ולא ולחזור.

בעל עור הדוב

שלום לכם, משפחה יקרה. הארוחה היתה טעימה. גם קבלת הפנים היתה לא בלתי נסבלת. אתם, לפחות, האכלתם אותי ודיברתם אלי. להתראות.

(בעל עור הדוב והשאר יוצאים. נשאר אשה ב'. המקום הופך לערבה שוממת. באמצע-
עץ בודד).

אשה ב'

לא נותר לו, לבעל עור הדוב אלא רובהו בלבד, אותו לקח על שכמו וכך התכוון לעשות
דרכו בעולם הגדול, עד שיגיע אל המנוחה ואל הנחלה. הלך והלך עד שהגיע אל ערבה
רחבת ידים, שאין בה כלום, רק אלון בכות וזקן, אולי בן אלפיים שנים. (בעל עור הדוב
נראה ברקע) ... ישב הבחור תחת העץ ודיבר אל עצמו.

בעל עור הדוב

(מתיישב על אבן תחת העץ) אין לי כסף.

שטן

(נכנס. מבריא בהינף יד את אשה ב')חשב בלבו.

בעל עור הדוב

ושום מלאכה לא למדתי, מלבד את מלאכת הנהלת הקרבות. עכשיו, לאחר שנחתם הסכם
שלום, אין עוד כל צורך בי ובשרותי. אני רואה כי עלי לסבול חרפת רעב וגם חרפת
גלמודים ומנודים. אבל הרעב מציק לי יותר מכל.

שטן

...הוסיף לחשוב בליבו. (מכריז) עכשיו מופיע אני. השטן. (לבעל עור הדוב) בחור!
אתה נקראה לי כמישהו שחסר לו משהו.

בעל עור הדוב

(מציץ בשטן) מה זה? בן אדם? הוא מדבר כמו סרן פלוגה אמיתי. (לשטן) בטח שחסר
לי משהו. אני רעב. במשך החדשים האחרונים אכלתי רק שתי ארוחות הראויות לשמן.

ארוחת הבוקר האחרונה היתה בצבא... מממ... נתנו אז שעועית אפוייה, ביצה קשה ולחם שחור... גם שומן חזיר היה. ארוחת הערב אצל המשפחה, ימח שמה, היתה מרק תפוחי אדמה וזהו. אני לא חושב שהיה להם משהו אחר. עכשיו אני סובל חרפת רעב. גם רעב אמיתי. לא רק החרפה שלו.

שטן

(ממציא בתנועת כישוף סל פיקניקים מלא כל טוב) אכול. אסור שיהיו חיילים רעבים. חיילים רעבים אינם יכולים למלא כראוי את מלאכתם. אני, בכל אופן, מעריך מאד את משלח ידך.

בעל עור הדוב

אתה נותן לי לאכול.

שטן

כמה שתרצה. בתיאבון.

בעל עור הדוב

(לעצמו) זה כישוף. צריך לחשוך בו שהוא מכשף. אבל אני רעב נורא. (בודק את תוכן הסל) הסל הזה כבד מאד ויש בו הרבה אוכל אמיתי.

שטן

...עוף צלוי ברמץ, נוסח דאנציג. חלה פריכה וטרייה, היישר ממאפייה של יהודים מְגֻנָּט, יין פומאר מבציר 1281.

בעל עור הדוב

(לעצמו) הוא שומע מה שאני אומר לעצמי. (לשטן) אני לא חייב לך כלום בעד האוכל הזה? הה? אני רעב מאד, אבל רוצה אני לדעת למה אני מתחייב כשאני אוכל אותו.

שטן

אתה מתחייב להיות שבע. אני נותן יותר משעועית אפוייה וביצה קשה ואני דורש פחות ממרק תפוחי אדמה. ממילא אין לך פרוטה. האוכל על חשבוני.

בעל עור הדוב

(מתיישב וזולל להנאתו) ממ...טעים. טעים מאד....

שטן

אני יודע מה חסר לך, בחור.

בעל עור הדוב

(פיו מלא אוכל) אני אסעד את לבי בכל האוכל הזה שיש כאן בסל. אחר כך אני אלך. לא תראה יותר. אני אסתלק לי מכאן.

שטן

לאן, אם יורשה לי להביע סקרנות?

בעל עור הדוב

לא יודע. בצבא לא זקוקים לי. גם במשפחה אין כל צורך בי.

שטן

באמת עסק ביש. בחור, מה שחסר לך הוא מישהו שיהיה זקוק לך בגלל איזו סיבה טובה. אין כל אפשרות שמישהו יהיה זקוק לך?

בעל עור הדוב

עד למלחמה הבאה, אין סיכוי. מדוע תשאל?

שטן

אני אעזור לך. אם רק תדע לרכוש כל דבר ביד אמיצה ובדעה נחושה - תשיג הכל. כסף, רכוש, וכוח, את כולם אעמיד לרשותך. (תוך כדי כך מרמז השטן לדוב גדול, הנכנס מאחורי בעל עור הדוב) ואולם תחילה עלי לדעת אם אינך פחדן. אינני רוצה לבזבז את זמני ואת כספי לריק. אתה פחדן?

בעל עור הדוב

חייל ופחדנות? איך אתה מתאר לעצמך את שניהם יחד? כל גייסות הפרוטסטנטים לא הבריחו אותי מהקרב. אתה יכול להעמיד אותי במבחן. בבקשה.

שטן

יפה. הבט לאחורריך. (מאחור מופיע דוב מאיים)

בעל עור הדוב

(פונה לאחור. תוך שאגה) אהההה!

(בעל עור הדוב מאזן את המושקט. הוא והדוב בוחנים זה את זה לפני ההכרעה. חושך.
יוצאת הילדה ושרה) :

מי שיהיה אביך

מָאָה חִילִים מִן הַמְלַחְמָה הַאֲחֵרוֹנָה
הַבֵּיתָה רַגְלֵי הַחֵלוֹ לְצֵעוֹד.
בִּינִיָּהֶם צוֹעֵד מִי שְׂיֵהָיָה אָבִיךָ,
גְּבוֹר אֶךְ עֵינֶיךָ עַד מוֹת.

שָׁמַר אוֹתוֹ אֱלֹהִים מִרְעֵב וּמִקָּר
וּמִמְלַתְעוֹתָיו שֶׁל הַדָּב הַשְּׁחוֹר.
כְּשֶׁבָנִי יוֹלֵד, כָּעֵת חָיָה,
אֲשִׁיר לוֹ שִׁיר עָרֵשׁ אַחֵר.

שְׁלֵשִׁים חִילִים קוֹפְאִים בְּשִׁלְגִים.
שְׁלֵשִׁים חִילִים גּוֹזְעִים בְּרָעֵב.
בִּינִיָּהֶם צוֹעֵד מִי שְׂיֵהָיָה אָבִיךָ,
גְּבוֹר אֶךְ עֵינֶיךָ עַד מוֹת.

שָׁמַר אוֹתוֹ אֱלֹהִים מִרְעֵב וּמִקָּר
וּמִמְלַתְעוֹתָיו שֶׁל הַדָּב הַשְּׁחוֹר.
כְּשֶׁבָנִי יוֹלֵד, כָּעֵת חָיָה,
אֲשִׁיר לוֹ שִׁיר עָרֵשׁ אַחֵר.

זְאֲבִים טוֹרְפִים חֲמָשָׁה עָשָׂר חִילִים
אֲרֵבְעָה עָשָׂר חִילִים טוֹבְעִים בַּנֶּהָר.
בִּינִיָּהֶם צוֹעֵד מִי שְׂיֵהָיָה אָבִיךָ,
גְּבוֹר אֶךְ עֵינֶיךָ עַד מוֹת.

שָׁמַר אוֹתוֹ אֱלֹהִים מִרְעֵב וּמִקָּר
וּמִמְלַתְעוֹתָיו שֶׁל הַדָּב הַשְּׁחוֹר.
כְּשֶׁבָנִי יוֹלֵד, כָּעֵת חָיָה,
אֲשִׁיר לוֹ שִׁיר עָרֵשׁ אַחֵר.

חָיִל אֶחָד מִן הַמְּלָחָמָה הָאֲחֵרוֹנָה
הַבִּיטָה רַגְלֵי מְמַהֵר לְצֵעוֹד.
וְהוּא, וְהוּא מִי שִׁיְהִיָּה אֲבִיךָ
גְבוֹר אַף עֵינֶיךָ עַד מוֹת.

שָׁמַר אוֹתוֹ אֱלֹהִים מִרְעֵב וּמִקָּר
וּמִמְלַתְעוֹתָיו שֶׁל הַדָּב הַשָּׁחוֹר.
כְּשֶׁבָנִי יוֹלֵד, כָּעֵת חַיָּה,
אֲשִׁיר לוֹ שִׁיר עָרֵשׁ אַחֵר.

(האור חוזר. הדוב מזנק בנהמה אדירה. בעל עור הדוב יורה וממית את הדוב. "פרוות"
הדוב ניתנת להפשטה מהירה).

שטן

לא רע, בחור.

בעל עור הדוב

(מציץ בפגר) הדוב הזה היה יכול לקרוע אותי לגזרים. אם הוא היה עושה את זה לפני
שאכלתי, הוא היה מצליח. הרעבים תמיד מפסידים בקרב.

שטן

על קיבתו יצעד הצבא.

בעל עור הדוב

כשתלינו את רולף הקצב, מפקד גדודנו המהולל, מפני שהיינו רעבים, לא קיבל הגדוד אוכל
ואנחנו רעבנו ללחם. בלית ברירה השכרנו את עצמנו לשירות הפרוטסטנטים. רק לקרב
אחד. זה בכלל היה נגד סתם פאנאטים פולנים. כך חשבנו בתחילה. אבל הקייזר כעס
מאד וצירף אליהם את הגרנדירים המובחרים שלו. מומחיותם של אלה היתה לחזור לשדה
הקרב ולאפשר למפקדם למנות את חללי האויב לפי מספר הערלות.

שטן

נשמע טוב. אבל אתה פה, בריא ושלם ?

בעל עור הדוב

רק מפני שאחרי הקרב ההוא לא נותרו אף גרנדיר ואף ישבן פולני אחד חי. גם ספסרי המזון שלהם והזונות הנלוות זכו לאותו הטיפול. מאליו יובן כי אחר כך פנינו לחסל את שוכרינו הפרוטסטנטים. הקייזר ירום הודו, מעולם לא הבין כיצד, בדיוק, שרד גדוד ההוסארים השלישי את כל החורף שלפני קרב גְרֶדְלִינְגֶן הארוכה. זהו "ערפל המלחמה".

שטן

אתה עשוי מהחומרים הנכונים. אין לך חוסר באומץ לב, בחור. אבל עליך להוכיח עוד משהו לפני שנסיים את העיסקה.

בעל עור הדוב

עיסקה? אם לא יזיק הדבר לנשמתך, אדון שטן. אני סבור כי זה שמך?

שטן

לשירותך. אני נושא ונותן רק על נשמות.

בעל עור הדוב

דבר ונשמע ונחשוב ונחליט.

שטן

לא אדבר ולא תשמע כלום עד שאבדוק אם נחוש אתה בדעתך די הצורך. מעתה ועד לסוף ענייננו, לא תזוז. אתה תכוון מעייניך רק אל הדברים שאומר לך, שהם חשובים מאד.

(השטן רומז לגרטה. היא נכנסת, ניגשת אל בעל עור הדוב ומתחילה לגפפו בתאווות)

בעל עור הדוב

אני שומע. (קופא)

שטן

(תוך כדי גיפופי גרטה).. במשך שבע השנים הבאות.. אסור עליך בתכלית, להתרחץ... אסור עליך לסרק את שיער ראשך או את שיער זקנך. אסור עליך להתפלל ואסור עליך לעשות את ציפורניך.

בעל עור הדוב

כמו במלחמה.

שטן

אחרים יצטרכו להתפלל בשבילך.

בעל עור הדוב

שלושים שנים לא התפלל בשבילי איש. אני יודע זאת עכשיו. מדוע יצטרכו להתפלל בעדי?

שטן

מפני שבמשך שבע שנים אסור עליך למות. אם במשך שבע השנים האלה, אתה תתרחץ, תגזור את ציפורניך, תתפלל ו\או תמות, תהייה נשמתך שייכת לי. (השטן נוכח כי גיפופי גרטה אינם משפיעים ומרמז לה להיעלם) אין לך חוסר בנחישות דעת, בחור. אם תיוותר בחיים עד סוף המסע, תהייה חפשי ועשיר מאד כל ימי חיך.

בעל עור הדוב

זה הכל? (לעצמו) זה חשוד. בחוזה הזה ישנן ודאי איזה אותיות קטנות. (לשטן) הנשמה שלי, מה בדיוק יקרה לה אם לא אקיים את תנאי החוזה?

שטן

המעיל הזה (פושט מגופו מעיל ירוק ומגישו לבעל עור הדוב), עליך לשמור עליו כעל בבת עינך ולהחזירו לידי. כאשר תלבש אותו ותתחוב את ידך אל כיסיו, תהייה ידך תמיד מלאה מטבעות כסף וזהב.

בעל עור הדוב

(לובש את המעיל. תוחב יד לכיס) אין פה כלום!

שטן

עוד לא סיימנו. האם סיימנו?

בעל עור הדוב

אחה! עכשיו הגענו לעיקר.

שטן

אם במשך שבע השנים תעז להפר את תנאי החוזה, אתה תגיע לגיהנום. אנו זקוקים שם באורח חמור למתיישבים צעירים.

בעל עור הדוב

(לעצמו) לעזזאל.. אולי שם אני אמצא את אמא ואת אבא? בכל הארץ חיפשתי. כאילו בלעה אותם האדמה.

שטן

בגיהנום, חייל אמיץ, תזכה לחוות לנצח נצחים, מלוא חופניים מכל האיסורים שהפרת בחיים עלי אדמות.

בעל עור הדוב

(לעצמו) מוזר, אבל לא מפחיד. שלושים שנים היו חיי הסחורה הכי זולה שאפשר להשיג באיבחת חרב אחת. מה יש פה להפסיד?

שטן

(מרמז לצדדים). היינץ ופרידריך נכנסים. במהירות הם פושטים את נבלת הדוב מהפרווה. הם מלבישים את בעל עור הדוב בפרווה. יוצאים) מעתה יהיה זה גם בגדך וגם יצועך. אסור עליך לפשוט את הלבוש הזה. אסור עליך לישון במיטה, אלא רק בעור הדוב הזה. כך גם יכנו אותך מעתה בכל מקום: "בעל עור הדוב". להתראות! (שטן יוצא)

בעל עור הדוב

(לובש בקפידה את עור הדוב ואת המעיל הירוק) מה איכפת לי? העיקר שיותר לא אהייה רעב. לולא השטן הייתי כבר מוטל פה מת, עם בטן נפוחה מרעב. צדיקים רעבים אין אפילו בגן העדן. אני ראיתי איך צדיקים טבחו צדיקים אחרים בעבור לפת אחת רקובה. טפו!!! שלום לך רעב! יותר אני לא ארגיש כך! (בסוף פעולת הלבשה הוא תוחב ידו לכיס המעיל הירוק, שולה משם חופן מטבעות זהב, משליכן כשעשוע ופורץ בצחוק גדול) חה!! אני אהייה שבע ועשיר גדול!! (יוצא).

אכסנאי

(נכנס) ערב טוב רבותי. כאן, בערך, מסתיים חלקו הראשון של הסיפור. עכשיו אנחנו עומדים לדלג ממיתוס אחד (שאר המשתתפים נערכים לזינוק משוכות) רגע! לא לפסול!

מוכנים... היכון... רוץ ! (יורה באקדח הזנקה. כולם מדלגים בגרוטסקיות מעל משוכה בלתי נראית) יפה....

אשה א'

על מה דילגנו הפעם?

פרידריך

על החטאה הקדומה. מה קרה לך?

סרן

על החניכה! על מיתוס החניכה! בכל פעם שמדלגים פה תוך איזכור מיתוס החניכה, שהוא כורח הצעיר להפליג אל הבלתי נודע והמסוכן, על מנת שישוב כשיר ובוגר וראוי למלא אחר הציפיות- אתם עוד תקועים בחטאה הקדומה.

אשה ב'

בדילוג הזה, אני חושבת, ראו לי את התחתונים.

אכסנאי

בכן, בהתאם לתבנית הארכיטיפית של שרידי הטקס הקדום שעדיין מקובל בפפואה ונחקר מחדש על ידי כל אסכולה אופנתית..(נקטע)

אשה א'

אני הייתי משוכנעת שזה היה מיתוס מכירת הנפש לשטן.

היינץ

איש היה בארץ, תם וישר ושליח ציבור. כשר התמוטט הכל תחת המגף של קלגסי השטן, חלם האיש כי יוכל להציל את צאן מרעיתו משואה, אם רק ישא ויתן עם השטן. המשא והמתן לא צלח. אישנו הצליח להינצל בשיירה האחרונה של הנמלטים. עליו אמרו כי מכר את נשמתו לשטן.

אכסנאי

המסקנה: מצבו של בעל עור הדוב נמצא עכשיו במגמה מעורבת....

(כולם יוצאים. מתגלה יער. שלש הבנות, גרטה, אלזה והילדה, מלקטות גרגרים. האכסנאי ממשיך, מן הצד)

אז תלה על עצמו החייל את עור הדוב ויצא לשוטט בעולם הגדול והיה עושה בכסף מעשים טובים ולא הניח כל מצווה ששימחה את ליבו ושיכול היה להוציא על עשייתה כסף רב. בשנה הראשונה עוד יכול היה לסבול....(יוצא. נכנס בעל עור הדוב).

שלש הבנות

(בבעתה למראהו) אה !!!

גרטה

זאת מפלצת יער אמיתית!

אלזה

לא. זה יצור שחציו דוב מקורקף וחציו חייל משוחרר.

הילדה

מי אתה? מה אתה מבקש פה, אדוני?

בעל עור הדוב

שלום יפהפיות. שמא זקוקות אתן למשהו? אני מוכן לעזור. (משליך לעברן חופן מטבעות זהב. גרטה ואלזה עטות על הממון. גרטה מצליחה בתקיפות, לאסוף את מרבית המטבעות. הילדה לא משה מקומה). עוד משהו?

גרטה

כסף יש לו למכביר. אולי הוא אציל רם יחש שהתחפש ויצא לבקש אחרי שאינשא לו? אולי הוא אציל רם יחש שקללה רובצת עליו ושאם רק יתחתן אתי, תוסר ממנו הקללה והוא ישוב יחד אתי אל מקומו בחצר המלך? (ניגשת אליו ובוהנת אותו מקרוב) איזה כיעור מחריד. (נסוגה)

בעל עור הדוב

אינני מצפה לגמול רב מדי עבור הכסף. האם יהיה זה מוגזם לצפות לאיזו מחווה שתביע מצדכן את העובדה כי אתם זקוקות לי?

גרטה

אני זקוקה לעוד כסף.

אלזה

(ניגשת אליו) אני זקוקה לחתן. אין גברים בסביבה. כולם הלכו אל המלחמה ולא שבו. אם תסיר מעליך את עור הדוב, אני חושבת שנוכל להתרגל איש לרעותו.

בעל עור הדוב

את תמתיני לי עוד חמש שנים?

אלזה

(חוזרת אל אחיותיה) הוא כל כך דוחה. רק שיסיר מעליו את עור הדוב. רק שירחץ את הלכלוך. שיעשה את הצפורניים. הוא כל כך דוחה.

הילדה

(ניגשת ועומדת נכחו, מהססת) ..מי אתה?

בעל עור הדוב

לא הרמת אפילו מטבע אחת.

הילדה

אני חוששת שאין בידי להעניק לך דבר תמורת כסף.

בעל עור הדוב

את יכולה לעשות מאמץ.

גרטה

(מונה את המטבעות יחד עם אלזה) גם אתה יכול, לא? אתה יכול לאנוס את אחותנו הקטנה. אלזה נוכחה פעם כיצד הוסאר אחד, צעיר ואלים, בלונדיני וכחול עיניים ונחוש מאד בתאוותו, הפשיל את שמלתי. הוא הפך את אלזה ואותי לנשים בן רגע. עלמות, לא הספקנו להיות, מעולם.

אלזה

אותי הוא כפת אל גזע עץ כשביצע בך את זממו. כשסיים, את המתנת בסקרנות, עד שחידש את אוננו בכל הגרגרים שליטנו והרווה את צמאוננו במי הפלג ולא המשיך בדרכו עד שהכריע גם אותי תחתיו.

גרטה

הוא לא טרח בכך הרבה. את המתנת לו. נפשלת ופעורה.

אלזה

אותך לא צריך היה לכפות מחשש שמא תפריעי לו במעשיו אצלי. את, פשוט ישבת לך על
אבן, זללת גרגרים, לטשת עיניים ונדנדת ברגליים!

הילדה

אתה יכול לאנוס אותי?

בעל עור הדוב

את יכולה להמתין עד שאחזור אליך? אני ארצה לשאתך לי לאשה.

הילדה

חמש שנים אחכה לך. אתה תחזור. אני אתפלל בעדך. (הבנות יוצאות)

בעל עור הדוב

קשה לזכור הכל. אני זוכר יער ושתי בנות איכרים נבהלות. זה היה אחרי התבוסה
הנוראה בביריטנפלד, כשהשוודים ריטשו אותנו בתותחים שלהם. אני זוכר יער ופלג וטנא
מלא גרגרים. הן פטפטו בניב קשובי. קשה לזכור הכל. עוד חמש שנים עלי לסובב כך
בכל הארץ, לחלק מעות לקבצנים, לפדות שבויים, לחלץ אסורים, לגאול פושטי רגל
מהסד, לתמוך באלמנות הגדוד ומה לא? קשה לזכור הכל. יש דברים שצריך לשכוח.
קדימה בחור! (יוצא. כולם מסתדרים לשיר)

כשתשוב מן המלחמה

כְּשֶׁתָּשׁוּב מִן הַמְּלִחְמָה, בֵּן יְקִיר, בֵּן קָטָן,
שׂוֹרֵף אֶת הַחוּזָה שְׁעֵשִׁיתָ עִם הַשָּׂטָן.
פֶּן שְׁבַע שָׁנִים תִּהְיֶה קְלָלָה וְשִׁמְצָה,
פֶּן אֶת אִמָּא וְאָבִיא לְעוֹלָם לֹא תִמְצָא.

וְאִם חוֹרְגַת תִּזְעַף מוֹל פְּנִיךָ,
קוֹסְמֶת תִּרְעִיל אֶת בִּתְּךָ וּבְנֶיךָ.
שְׁלוֹהָ לֹא תִדַּע, רַק שְׁלֹכֶת חַיִּיךָ,
עוֹרְבִים יִקְרְעוּ גַם בְּחִלּוֹמוֹתֶיךָ.

כְּשֶׁתָּשׁוּב מִן הַמְּלַחְמָה, לִהְיוֹת לִי חֵתָן
קָרַע אֶת הַחוּזָה שְׁעָשִׂיתָ עִם הַשָּׁטָן.
פֶּן שָׁבַע שָׁנִים אֵלַי, בּוֹא לֹא תוּכַל,
פֶּן יִהְיוּ לְאַחַר כָּל חַיֵּי לְשָׁלָל.

וְאִם חוֹרְגַת תִּזְעַף מוּל פְּנֵיךָ,
קוֹסְמֶת תִּרְעִיל אֶת בִּתְךָ וּבְנֵיךָ.
שְׁלוֹה לֹא תִדַע, רַק שְׁלָכֶת חַיֵּיךָ,
עוֹרְבִים יִקְרְעוּ גַם בְּחִלּוּמוֹתֶיךָ.

כְּשֶׁתָּשׁוּב מִן הַמְּלַחְמָה, אָב, לְשָׂדֵה הַתְּלָתָן,
קָבַר אֶת הַחוּזָה שְׁעָשִׂיתָ עִם הַשָּׁטָן.
פֶּן שָׁבַע שָׁנִים לְיְלָדִים תִּתְגַּעְגַּע,
פֶּן גְּלָמוּד וְעָזוּב אָתָּה רַק תִּשְׁתַּגַּע.

וְאִם חוֹרְגַת תִּזְעַף מוּל פְּנֵיךָ,
קוֹסְמֶת תִּרְעִיל אֶת בִּתְךָ וּבְנֵיךָ.
שְׁלוֹם לֹא תִדַע, רַק שְׁלָכֶת חַיֵּיךָ
עוֹרְבִים יִקְרְעוּ גַם אֶת חִלּוּמוֹתֶיךָ.

(בסיום השיר הופכים המשתתפים לילדים וממשיכים בשיר ובמשחק)

ילדים

מפלצת מפלצת \ איפה המפלצת \ הנה היא, הנה היא \ מאחורי השער \ מפלצת מפלצת \
איפה המפלצת \ הנה היא, הנה היא \ רוצה להיכנס!

בעל עור הדוב

(נכנס) מי רוצה כסף?! (מפזר מטבעות. הילדים מתנפלים לאסוף) מי זקוק לעזרה?
אדוני? גבירתי? דרוש לכם בור חדש בחצר? אני מסוגל לחפור מהר וטוב, בור לכל מטרה.
אולי זקוקים אתם לחוטב עצים? יהיה קר בחורף! אני גם מומחה להתקנת רעפים בגג
משובש! לפני שירד שלג! אולי כסף? מי רוצה כסף?

אלמנה

(נכנסת) אני. (מציצה לאחור כחוששת) אני זקוקה לעזרה רבה. אישי לא חזר מן המלחמה. הוא לחם עבור הפרוטסטנטים בהר הלבן.

בעל עור הדוב

הפרוטסטנטים תמיד שילמו טוב יותר. אצלם גם היו נותנים בשר מעושן לחיילים. לא רק שומן שהוא ראוי לכלבים. בעלך הותיר לך גם יתומים?

אלמנה

שלשה. אין לי במה להאכיל אותם ובמה להלביש אותם.

בעל עור הדוב

הנה כסף. (משליך לעברה מטבעות) קני לילדים את כל צרכיהם וגם מתנות. אישך היה גבור מלחמה אם לחם עבור הפרוטסטנטים בקרב ההר הלבן. הוא לחם שם נגד גדוד ההוסארים השלישי של הקייזר ירום הודו.

אלמנה

(ממהר להתכופף ולחפון מטבעות. הילדים משתדלים לחטוף מן הרצפה לפני האלמנה) תודה לך! תודה לך, איש טוב ומושיע. (לילדים) תסתלקו מכאן, מנוולים קטנים! איפה ההורים שלכם, איפה?! איזו בושה! שלא תעזו לגעת בכסף שלי! בכסף שנועד בשביל אוכל לילדים שלי! תסתלקו, לפני שאני אהרוג... (דבריה נקטעים על ידי הכומר)

כומר

(נכנס) אשה!! (כולם קופאים במקומם) אשה. מה את עושה פה?

אלמנה

אני... אני... זאת אומרת.. כלום..אבי!

כומר

כלום?! הרי את אוספת וחופנת מטבעות של כסף וזהב!?

אלמנה

לא רק אני, פטר ניקולאס. לא רק אני. גם הילדים האלה לוקחים. גם אנשים אחרים לוקחים. זה בשביל היתומים שלי, אבי. הרי אלמנה אני פטר ניקולאס.

כומר

אבי יתומיך, אלמנה, נענש מפני שלחם עבור הכופרים בכס הקדוש. הוא מרצה את ענשו בפורגטוריום, עד בוא יום הדין. (מצטלב) אל לך להתלונן. אולי לא יירש גיהנום. עליך לקבל באהבה את הרעב ואת החרפה ברגשי כבוד לכנסיה הקדושה. (מציץ בבעל עור הדוב) הוא משליך פה כסף לכל רוח?

ילדים

(בשירה ובהעוויות) פטר ניקולאס! גרש את המפלצת! גרש את המפלצת!

כומר

(לבעל עור הדוב) אתה משליך כסף? מי אתה? מנין לקחת כל כך הרבה זהב?

בעל עור הדוב

אני חייל בדימוס. את הכסף נתן לי איש. אינני יודע, אבי, אם היה זה איש. היו לו טלפיים של תייש.

כומר

טלפיים של תייש ושתי קרניים קטנות בצדעיו?

בעל עור הדוב

לא אדע, אבי. הוא חבש מגבעת רחבה. הוא ידע לקרוא את מחשבותיי.

כומר

(מתקרב אל בעל עור הדוב) אתה מכשף? ידעוני? ספר לי. אל תירא.

בעל עור הדוב

אני חזרתי מן המלחמה. נותרתי בחוסר כל. רעב ומחוסר עבודה, הסכמתי ללבוש את עור הדוב ולנהוג לפי חוזה שעשיתי. החוזה יסתיים כעבור שבע שנים מיום חתימתו.

כומר

מה?! (שולף צלב ומנפנף בו) אתה מכרת את נשמתך לשטן! אתה הוא האנטיכריסט! אתה עלול להעלות שדים ורוחות באוב! אתה מסוגל להביא קללה ומגפה, אם תלחש מלים בעברית עתיקה! אתה בעל זבוב!

אלמנה

הוא הרג הרבה נוצרים כשרים, היצור הזה.

בעל עור הדוב

רק פרוטסטנטים, אבי. אבל לא את כולם. אנחנו לא סיימנו את המלאכה. נותרו עוד פרוטסטנטים בשביל שלש מלחמות נוספות, לפחות. הסרן שלי הבטיח לי זאת באופן אישי. בקתולים אולצתי לפגוע רק פעם אחת ויחידה, כדי שלא נמות כולנו ברעב.

כומר

את טבחת קתולים מאמינים?! (מרים אבן) לסקול אותו! שוטרים! איש זה מכר את נשמתו לשטן! יש להעלותו על המוקד!

כולם

מפלצת! בעל עור הדוב הוא מפלצת! (בערבובייה) מכר את נשמתו לשטן! צלצלו בפעמונים! הזעיקו את צידי המכשפות הממשלתיים!

(כולם יוצאים. בעל עור הדוב נשאר, מסוכך על פניו. נכנס הסרן לבוש בלואים)

סרן

לתלות אותם! לשרוף! להיפטר מהם אחת ולתמיד! (מקרע ונופל)

בעל עור הדוב

אתה ודאי זקוק למשהו. דרושה לך עזרה?

סרן

חיילים! דרושים לי חיילים. אני מחפש גבורים עזים, עשויים לבלי חת!

בעל עור הדוב

ברוז צלוי ברוטב תפוזים עשוי לסייע למצבך יותר מן החלומות.

סרן

ראית מה עוללו למדינה, שעה שאנחנו חירפנו את נפשנו במלחמה?! בשביל מה, בדיוק, לחמנו? אין מה לאכול בשביל החיילים המשוחררים! אין קורת גג! אין כבוד! אין כלום! אני הייתי סרן במלחמה. שלשים שנים שירתי את העם הזה ואת הקייזר. בוהמיה!

וסטפליה! בורגונדיה! סכסוניה העלית! מגדבורג! ההר הלבן! הבט בי: האם כך עלי להיראות אחרי כל זאת?

בעל עור הדוב

אינך נראה כסרן. לא כמו הסרן שלי בגדוד ההוסארים השלישי של הקייזר ירום הודו. (שניהם נוקשים בעקביהם) אני חייל משוחרר מאותו גדוד מהולל.

סרן

אתה...? כמו שגדוד של דרגונים יכול להיכנס אל תוך ערוות הבתולה הקדושה. תסלח לי. איזו הופעה חיילית זאת, איזו?! אינך מסופר! מתי התגלחת בפעם האחרונה, מתי? מה בכלל עושה עליך מחצית פגר הדוב המצחין?! מ ר ש מכאן! אתה בושה וחרפה לחיל ההוסארים!

בעל עור הדוב

אני רוצה לעזור לך. (זורק לו חופן מטבעות)

סרן

(מבחין במטבעות. חופן בלהיטות. נושך מטבע לבחינה. מתפלש לרגלי בעל עור הדוב) הה! שמע, מפלצת. אפילו שאתה משקר כשאתה מצהיר בלי בושה כי היית חייל בגדוד ההוסארים השלישי: כבר ארבע שנים לא ראיתי צורת מטבע. אני אוכל עכשיו לקנות לי מדים חדשים! גם מגפיים חדשים! של סרנים! אני אוכל להראות לעולם המטומטם הזה, מי הייתי פעם, מי ומה אני עוד יכול להיות אם....(פורץ בבכי),

בעל עור הדוב

(שולף את חצוצרת הקרב ותוקע) מה פקודת היום, סרן?

סרן

...פקודת היום... כן! חיילים אמיצים! שוב אנחנו עולים לשבור את העצמות של הממזרים הפרוטסטנטים שם על הגבעה! אתם למדתם אצלי איך זיעה חוסכת דם?! היום תראו לי אתם איך דם חוסך זיעה! פעם אחת ולתמיד אנחנו מוחקים אותם! נושא הדגל! לפני הטור! מושקטים אזן!! קדימה! (הסרן מקפץ ומכרכר בדילוגי קרב) לשטוף! רצח בעיניים! למחוק להם את הצורה מהפרצופים, פעם אחת ולתמיד!!! (יוצא)

(נכנס השטן)

שטן

התמימות היא אם האכזבה. האמונה היא אבי התיסכול. מסירות נפש היא הסבתא של
היאוש והחזרת של הגיהנום. כמעט וטעיתי בסרן. קיוויתי כי אתה כבר מקפץ ככה.

בעל עור הדוב

חלפו רק שלש שנים וחצי.

שטן

רק? אולי נתפשר על מחצית הזמן? לי חסר זמן. דרושות לי עוד נשמות טריות. ראה
את הסרן. הוא גבר אמיתי. יודע מה הוא רוצה. הוא לא יתפשר על פחות ממה שהוא
רוצה.

בעל עור הדוב

אבל אני לא שכחתי את פרטי החוזה. אתה תמלא את חלקך.

שטן

היום לא עומדים בשום התחייבויות, בחור. הגה פניתי כה וכה, רק לעבור על הנתונים של
הטל בין הפרסים לבין הבבלים, וכבר חתם לי מישהו על הסכם שלום, ככה, מאחור הגב!

בעל עור הדוב

(לעצמו) ... כמו סרן פלוגה אמיתי.

שטן

הסרן בדרך הנכונה. אני אספק לו אויבים, כמה שיחפוץ.

בעל עור הדוב

זה היה הסרן שגירש אותי מהצבא בלי ארוחת צהריים. עכשיו אני עוזר לאנשים. אני
מחפש אנשים שאפשר לעזור להם באמת.

שטן

למטרה הזאת אתה מפזר את כספי באורח מוגזם ביותר.

בעל עור הדוב

לא סיכמנו על מה שייעשה בכסף. מראי הולך ונעשה מבהיל מיום ליום. ידים בריובות רודפים אותי וצועקים אחרי. אני מסריח ואני מפלצת. יותר ויותר קשה לי להתקרב אל בני אדם ולהציע להם עזרה.

שטן

בבקשה. אתה יכול להיטהר, להתרחץ ולהתרענן תיכף ומיד.

בעל עור הדוב

לא שכחתי את פרטי החוזה. אני אמלא אחרי חלקי.

(אלזה נכנסת לפי רמז מהשטן. היא מבצעת מחוות פיתוי כלפי בעל עור הדוב)

שטן

קשה לשכוח את מה שמתחשק לזכור. בחור. עור הדוב מפריע. אין לך ידיד. אין לך קרוב. על נשים אין טעם לדבר. כולן ודאי נסות מפניך. אתה באמת מעורר גועל נפש.

בעל עור הדוב

(מתפתל כנגד גיפופי אלזה) אני לא שכחתי את פרטי החוזה. האשה טורחת לריק. אני לא אסיר ממני את עור הדוב. אני לא... (כמי שלא עצר כוח בפני הגרוי, הוא מתעוות, מתנשם ומתכופף נכחו) אני לא שכחתי את פרטי החוזה! (הודף מעליו את אלזה) אני לא שכחתי דבר! ואני לומד הרבה!

(השטן ובעל עור הדוב יוצאים. נותרת אלזה)

אלזה

אדון מחזאי: אולי אינני טהורה וטובה וגם נאמנה, כפי שבראת את הילדה, אחותי הצעירה. ואולם, אינני כל כך חסרת בושה וחסרת מעצורים כגרטה אחותי הבכירה. לשם מה ולמה דורשים ממני, בכל פעם כשמספרים את "בעל עור הדוב", להיכנס ולהשפיל את עצמי, כך, לעיני כל. אני אינני פרוצה. אני אלזה. בת אדם. אני בתו של איש אומלל, אלמן, חסר תושייה, שיכור ומוכה גורל. אני אלזה. אני לא היצע של ביקוש! מדוע אתה תובע ממני לנהוג כך? עכשיו, כשאני עושה עבורך, מה שאני עושה, אתה תשמע ממני למה: מפני שאתה גבר ולא אשה. כאן אני רק פרי דמיונך הזכרי, המעוות, שהוא יותר מזוהם ויותר מפלצתי ויותר מצחין ממצבו של בעל עור הדוב! (אשה א' נכנסת)

אשה א'

האדונים וילהלם ויעקב גרים: בכל פעם שמספרים את "בעל עור הדוב", אנחנו מוכרחות להתאכזר אל אחיהם של בעלינו. אי אפשר למחוק את הקטע הזה?

אשה ב'

(אשה ב' נכנסת)

הרי זאת חרפה. אנחנו מוכנות להאכיל אותו לתת לו קורת גג. שלושים שנים אירחנו את החיילים שהלכו למלחמה, אפילו כשלא היה לנו ממה לקחת ומנין לתת. אלה החיילים שלנו. זה אחיהם של בעלינו. אני מאמינה שאוכל לשכנע את פרידריך שלי לקבל את האח שחזר מן המלחמה.

שלשתן

(בערבובייה) האדונים גרים! חרפה! אני אלזה! לא סתם פרוצה!

(נכנס האכסנאי. הוא סופק כפיים ומהסה את שתיהן. שתי הנשים עוברות למקומן בתמונה הבאה. האכסנאי יוצא)

אלזה

עכשיו היתה הופעתו של בעל עור הדוב דומה למפלצת אמיתי. שערות כיסו את כל פניו. זקנו דמה לאריג של לבד קשה. אצבעותיו היו מגודלות בצפרניים ארוכות מאד. פניו היו מוסתרים תחת שכבת זוהמה. אילו היו זורעים עליהם גרגרים, ודאי שאלה היו עשויים לנבוט ולצמוח. בתוך אזניו ניתן היה לגדל תפוחי אדמה. כל מי שראה אותו, נס מפניו. (יוצאת)

=====
(חצר המשפחה. מחוץ לשער מקיש בעל עור הדוב)

בעל עור הדוב

פתחו! פתחו!

פרידריך

(מטפס לראות מי הבא) זה.. לל. זה...זאת מפלצת של דוב!

היינץ

אין לנו פנאי למפלצות. מה היא רוצה, המפלצת?

בעל עור הדוב

היי! אתם שם בפנים! פתחו! זה שוב אני, אחיכם! אחיכם שחזר מן המלחמה. עכשיו אני חפץ וגם יכול לעזור לכם! פתחו! אינכם זקוקים לעזרה?

פרידריך

צלצלו בפעמוני הדממה! \ העלו אור בפנסים השחור! \ מפלצת שהיא אחינו מבקשת לעזור! \

היינץ

מה יש לה להציע?

ילד

(שר ומרקד עם אשה א' ואשה ב') מפלצת, מפלצת, איפה המפלצת! הנה היא הנה היא מאחורי השער! מפלצת, מפלצת, איפה המפלצת! הנה היא. הנה היא, רוצה להיכנס!.

בעל עור הדוב

מה זה? גם פה מכירים את הזמר הזה? אני הפכתי לשיר עם ידוע! אני אינני מפלצת! אני פרידריך! אחיכם שהיה שלושים שנים במלחמה. פתחו!

אשה א'

אני שומעת את קולו. הוא אומר שהוא אח שחזר מן המלחמה. היה לכם אח שהלך למלחמה. אני זוכרת אותו.

היינץ

עוד אחד. לפני שש שנים היה פה אח שטען כי הוא אחינו.

אשה ב'

בלונדיני עם תלתלים.

היינץ

פרידריך! כמה אחים היו לנו?

בעל עור הדוב

פתחו! פתחו!

פרידריך

\שבעה אחים היו לשבעה עורבים\ עד שלא תמציא אחותם טבעת זהב\ ימשיכו אמא ואבא לנשום את גופרית הגיהנום\.... שאפתח?

אשה א'

פתח. מאז המלחמה לא פתחנו לאיש את השער. רק לאחיכם שחזר אז מן המלחמה. גם זה רק לשעה קלה, עד שגירשנו אותו. פתחו. שש שנים אנו נקברות חיים בתוך החצר הזאת. פתחו ונראה משהו חדש, אחר.

(הנשים ניגשות לפתוח. נכנס בעל עור הדוב. הוא משליך לפניו חופן מטבעות. כולם עטים ללקט. אחרי שסיימו, מציצים בו. הוא מבהיל אותם)

היינץ

האח הזה איננו בלונדיני. גם תלתלים אין לו.

אשה א'

זה לא האח האובד. הכסף הזה... זה כישוף

אשה ב'

כישוף?!

בעל עור הדוב

אם אָנִי, עצמי ובשרי, מחזיקים אותי מכשף, אין בטחון שאזכה בהימור עם השטן. נותרה עוד שנה. הכל עלול לקרות, משפחה יקרה. אפילו את שמותיכם לא אדע. רק את שמו של פרידריך, שהוא גם שמי. הוא, נדמה לי, שוטה גמור. שתי נשים היו במשפחתי. מאירות פנים. טובות לב. גם ילד אחד היה שם ואני הייתי דודו. כלב וחתול לא ראיתי. כלבים וחתולים שבים אלינו רק כאשר יימחו עקבות המלחמה, לחלוטין. שלום למשפחה. ולא להתראות. (יוצא)

(תכף ליציאתו שבים בני המשפחה אל החצר. היינץ ממחר להגיף את השער)

היינץ

מהיום והלאה לא תישמע פה אף מלה בעניין מי שבכלל לא היה פה. גם לא בעניין מה שהוא פיזור על הרצפה.

(ציידי מכשפות ממשלתיים ניגשים לשער)

צייד מכשפות

(מקיש) בשם הקייזר ובשם החוק, פתחו! כאן ציידים המכשפות מטעם הממשלה. פתחו. אם אין לכם ולא היה לכם כל קשר עם מכשפות שמפטמות ילדים בכוח כדי שתוכלנה לזלול אותם, אם אין לכם ולא היה לכם קשר עם מכשפות שמשקות סם, נסיכים צעירים כדי להפוך אותם לעגורים, אם אין לכם ולא היה לכם קשר עם מכשף הטוען שהוא חייל משוחרר, הרוצה לעזור ומפזר כסף וזהב – הרי אין לכם ממה לחשוש. בכל מקרה, פתחו. אנחנו רק נבדוק את הדברים לאשורם. (כולם קופאים. חושך)

יש גִּבְר אֶחָד

(הילדה שרה) יש גִּבְר אֶחָד בְּעַמִּי,
אֹתוֹ אֶהֱב.
בְּרִיחַ נְעוּל בְּדִלְתָיו,
אֶד לְשׂוֹא.

יש גִּבְר אֶחָד בְּעַמִּי,
אֹתוֹ אֶהֱב.
פָּחוּ לְרוּץ מְשֻׁעוּלָיו,
מָה רַב.

יש גִּבְר אֶחָד בְּעַמִּי
אֹתוֹ אֶהֱב.
וְהוּא יִחַפֵּשׂ כָּל חַיִּי,
אֶת חַיִּי.

יש גִּבְר אֶחָד בְּעַמִּי,
אֹתוֹ אֶהֱב.
שָׁמָּה, בְּקִצָּה מְשֻׁעוּלָיו,
לְנוּחַ אֲשַׁכֵּב.

=====

(אכסניה. במרכז הבמה דלת הכניסה)

בעל עור הדוב

(מקיש בדלת) פתחו!

אכסנאי

(נכנס. בידו עששית. הוא מדבר מאחורי הדלת) מי שם?

בעל עור הדוב

אני. עובר אורח. אני מבקש ללון האכסניה הזאת. לסעוד ולישון. מחר בקר אשוב לדרכי.

אכסנאי

מאז המלחמה איננו פותחים ואיננו מכניסים איש לאחר רדת החשיכה. איש מהוגן איננו מעז להתהלך בחוץ בשעה זו. רק שודדי דרכים דופקים בדלתות. אני אפתח לך ואתה תחמוס את שארית פרוטותי, תחריב לי את האכסניה ואותי, במקרה הטוב, תשלח עירום ועריה אל היער. לא אפתח לך.

בעל עור הדוב

כמה אתה דורש עבור לינת לילה וארוחת בוקר, אדון אכסנאי?

אכסנאי

(לעצמו) אני מריח עסקים? (מעבר לדלת) לינת לילה, ארוחת ערב וארוחת בוקר עולות עשר מטבעות נחושת או מטבע כסף אחת. היום גבוהים המחירים ומאז המלחמה לא ירדו. אם אין בידך סכום כזה בתשלום מראש- לך לשלום.

בעל עור הדוב

פתח.

אכסנאי

(פותח צוהר קטן בדלת) קודם התשלום. (בעל עור הדוב מראה לו בעד הצוהר צרור מטבעות זהב) אה..אה.. מה אני ראיתי?

בעל עור הדוב

הנח לי להיכנס.

אכסנאי

(פותח ומאיר את פני בעל עור הדוב בעזרת עששית) הרבה עוברי אורח ראיתי כבר בימי חיי. אצלי התאכסנו נסיכים שהעירו יפהפיות נרדמות. אצלי התאכסנו אמהות חורגות שהרעילו את בנותיהן. אפילו אצבעוני אכל אצלי פירורי לחם קלוי לארוחת הבוקר. אותי קשה להפתיע. גם לא להבהיל. אבל בפרצוף מכוער כמו שלך, עוד לא נתקלתי.

בעל עור הדוב

איני זקוק למטה. אני ישן על הרצפה. האם אפשר להתאכסן פה?

אכסנאי

ברור שאי אפשר. לא אוכל לתת לך מקום אפילו לא באורווה. אתה תפחיד את הסוסים. חץ מזה, אתה עלול לפגוע במוניטין של האכסנייה שלי, שהיא ותיקה וידועה כמקום מהוגן. עסק כשר למהדרין.

בעל עור הדוב

עשר מטבעות נחושת או מטבע כסף אחת, אמרת? עבור לינה ושתי ארוחות? הא לך חופן מטבעות זהב, עבור לינה על רצפה בפינה כלשהי. את האוכל אקח אתי לדרך.

אכסנאי

(נושך במטבע) אתה פורט על נימי לבבי. איפה אשכן אותך?

בעל עור הדוב

(תוקע חופן נוסף של מטבעות לידי האכסנאי. כמה מהן נשמטות. האכסנאי ממהר לאסוף אותן) למען שלום בית, לא אצל הסוסים.

אכסנאי

עכשיו נשבר לבי בקרבי. יש קיטון יחיד, מעל לאורווה בחצר האחורית, שם אני מלין את השיכורים ומסלך את הסולם עד שלא יתפכחו. אתה לא תעז להתקרב לחדר האוכל. אביא לך כל מה שתחפוץ, ישר אל הקיטון. הסולם שעון אל הקיר ליד השוקת. (בעל עור הדוב פונה ללכת) המתן רגע. יודע אתה, תמורת כסף...או זהבך.. יכול אתה לזכות בשירותים נוספים של האכסנייה הזאת.

בעל עור הדוב

יש לי כל מה שדרוש.

אכסנאי

אה.. כבודו מהתל בי. איך אכנה אותך, בבקשה? > בעל עור הדוב? לא כך?

בעל עור הדוב

מנין לך שמי?

אכסנאי

אכסנייתי יכולה לספק לך אמבט חם ומגבות נקיות. יש לנו שלש שפחות מומחיות לרחיצת אדונים, גזירת צפורניהם, עשיית שערם כהלכה, עיסוי שריריהם הדואבים וגם הרפייה כללית לגופם, שהיא סגולה לשינה ערבה ולגירוש מחשבות לא נעימות. שירות נוסף שאכסנייתי עשויה לספק היא העובדה שאני אשכח, לגמרי, שהיית פה אי פעם.

בעל עור הדוב

תודה. אין צורך. מחר עם שחר כבר לא אהיה פה. אם לא תשכח אותי, אכסנאי חביב, לא אשכח אני אותך. (יוצאים)

פרידריך

(נכנס) אפילו פונדקאי דרכים נרתעים מאחינו, בעל עור הדוב. אפילו הוא לא זוכר כיצד נראה פעם עור פניו. הוא שכח כיצד נראים פני אדם המביטים בך בסקרנות פשוטה, בשאלה, בחיבה. רק את התיעוב הוא יודע בפני כולם, ואת הבעתה הנוראה, ההופכת את קלסתרם של הבריות לראי משקף מפלצות. תפקידה של המשפחה שלי יסתיים כאן בעוד דקות ספורות. לפי השעון. באגדות אין חשיבות לזמן הנמדד, כפי שיש חשיבות עצומה למספרים שלש ושבע. במספר ארבעים, איננו עושים כאן שימוש, בגלל הסכנה. אם יקשיב בעל עור הדוב למי ש ב א מ ת יבקש את עזרתו, וישמע אותו, יהיה זה האות הראשון המבשר את פעמי המהפך בגודלו. ששש! אני שומע את אב הבנות. הוא בוכה. קצת יותר חזק, אדוני! לא שומעים! (יוצא)

(קלטון וסביבתו באכסנייה. בעל עור הדוב והאב נוכחים. האב בוכה)

בעל עור הדוב

מישהו בוכה. יש לי הזדמנות לעזור. מי בוכה שם? אני שמעתי מישהו בוכה.

האב

אני. אני. חדל אישים אני. היש גבול ותחתית לתהום, אליה עלול איש להתדרדר? איש שמכר את נשמתו לטומאה, ללכלוך..? (פורץ בבכי)

בעל עור הדוב

(מגלה את האב. ניגש אליו ונוגע בכתפו) הרגע.

האב

(מרים את ראשו. רואה את בעל עור הדוב. נבהל, כושל ונופל. מסתיר פניו בכפות ידיו) אתה!!! מה זה? זו בבואתי האמיתי! אני הפכתי לדמות של מפלצת. אני! זה לא אני! (מנסה לברוח)

בעל עור הדוב

ממי אתה בורח? אני יודע היטיב כיצד אני נראה. איש איננו מעכב בעדך. לאן תברח?

האב

(פונה בחזרה. אוחז בבעל עור הדוב. ממשש אותו) הידיים ידי עֵשׂו. הקול, קול יעקב. אינך רוח או שד? אינך בבואתי האמיתי? אתה יצור אנושי?

בעל עור הדוב

תודה על מה שאמרת. במלחמה ידענו לבכות.

האב

לפני המלחמה היה לי רכוש שדי היה בו לפרנס את שלשת בנותי ואותי בכבוד. אבל המלחמה כילתה הכל. עכשיו סובלות בנותי חרפת מחסור ואני בתחתיות בור.

בעל עור הדוב

אתה שתוי. כספך הלך ביין. מדוע אינך בביתך, אצל בנותיך?

האב

שקר! אני אדם מהוגן! אינני שותה לשכרה! אני שותה לפעמים, כפי שמרשה לעצמו כל אדם מכובד ומהוגן!

בעל עור הדוב

לי אין בדבריך שום ספק.

האב

שום ספק?! חה! מפלצת תמימה וחביבה.. איך יכול אני להיות אדם מהוגן אם את מעט רכושי, את פרוטותיהן האחרונות של בנותי, לקחתי אני ונתתי הכל ביין? איך יכול אני להיות אדם מהוגן אם לא מנעתי עצמי משתי בנותי הבוגרות אחרי שנתאלמנתי ואחרי שהמסכנות שימשו את הגייסות במלחמה? איך יכול אני להיות מהוגן ומכובד, אם אין לאל ידי לחטוב עצים לקראת החורף הקרב, לתקן את הגג ולהגן על כבודן של בנותי? (פורץ בבכי מר) כבר שלשה לילות נעול אני פה. אין לי פרוטה לשלם עבור האכסנייה ועבור היין. האכסנאי יכלא אותי פה שבעה ימים עד שיבואו השוטרים. אז איתבע לדין ואין ספק שיוקיעו אותי לשימצה בסד שבככר השוק, בוז וקלס לעין כל..

בעל עור הדוב

אם אין לך דאגות אחרות, הנה, כסף יש לי למכיר. (מצלצל בפעמון. האכסנאי נזעק לבוא) כמה חייב אדם זה עבור ההתאכסנות?

אכסנאי

עשרים מטבעות נחושת או שתיים של כסף עבור האכסנייה. עשר מטבעות כסף או אחת של זהב עבור היין.

בעל עור הדוב

(שולה ממעילו חופן מטבעות ונותן לאכסנאי) הרי.

אכסנאי

תודה רבה, אדון. אדוני זקוק עוד למשהו? אדוני מבקש להוסיף ולהתאכסן אצלנו יום-יומיים? אוכל להמציא לאדוני שיכורים דלפונים ככל שיחפוץ אדוני להנעים בהם את זמנו..(יוצא)

בעל עור הדוב

(נותן מטבעות לאב) קח. זה יספיק לך ולבנותיך.

האב

איך אודה לך?

בעל עור הדוב

אין צורך. טוב שיכולתי להוציא כאן כסף הרבה. שימחת את לבי. (אומר לצאת)

האב

לאן?

בעל עור הדוב

מה איכפת? עוד שנה עלי לנדוד ברחבי הארץ. עכשיו אפרוש לי ואישן היטיב. מחר אהיה כבר הרחק בדרכי.

האב

עזור לי. אני זקוק לעזרה.

בעל עור הדוב

הרי נתתי לך די ממון. אתה זקוק לעוד זהב?

האב

קח אותי אל ביתי. עכשיו. אל תניח לי. אתה כל כך חזק. כל כך זבק בדרכך. לבדי לא אצא מכן.

בעל עור הדוב

לילה טוב. (אומר ללכת)

האב

(משליך ארצה את צרור המטבעות) קח את הזהב שלך! הוא לא יביא לי תועלת, הכסף הזה! אני אתן את כולו אל כיסו של האכסנאי בעבור עוד יין! קח אותו בחזרה והנח לי שאימק בקלוני עד הסוף המר. קח את כספך!!!

בעל עור הדוב

(נדהם) ...אתה... אתה לא תיקח את כל הזהב הזה?

האב

(כורע על ברכיו ומפציר) בוא אל ביתי. שלש בנות יש לי. יפות מאד, אם כי המלחמה לא הטיבה עם כולן. אבל ביסודו של דבר טובות הן. בחר לך אחת מהן לאשה. כאשר תשמענה בנותי מה שעשית עבורנו, לא תוכלנה לסרב. מראה פניך מוזר במקצת, אבל אשה עשויה להסדיר אותך כראוי.

בעל עור הדוב

(חוכך בדעתו) יהי כך. נלך. (יוצאים)

שיר אהבה לחייל

בוא אהוב אל חיק אוהבת
זעקות מכים לשפח
כי דמם נשפך עד מות
עת בכו ואין מושיע.

מלחמה גורל אחד לה.
מות. אין חובש פצעייה.
רק חיקי לך מנוח.
רק נשיקתי אוהבת.

בוא אהוב אל חיק אוהבת
קלון חרפת תבוסה לשפח.
מחץ שריונים אל רפש
גאונך הכפיש עד בשת.

מלחמה גורל אחד לה.
מות. אין חובש פצעייה.
רק חיקי לך מנוח.
רק נשיקתי אוהבת.

בוא אהוב אל חיק אוהבת
בבשרי בדידות לשפח
לא לריק תשחית אונך,
לא למות. לא למות.

מְלַחֵמָה גּוֹרֵל אֶחָד לָהּ,
מָוֹת. אֵין חוֹבֵשׁ פְּצָעֶיהָ.
רַק חֵיקֵי לֶף מְנוּחַ.
רַק נְשִׁיקָתִי אוֹהֶבֶת.

אכסנאי

ערב טוב, רבותי. ערב משובח! כאן מסתיים כבר החלק השני של המחזה. בעצם, זה עתה החל החלק השלישי. פורטונה התעוררה והחליטה להתערב במתרחש. עכשיו היא מניעה בזריזות את גלגל המזל של בעל עור הדוב כלפי מעלה. עוד לא תמו כל הרעות והנוראות, עינויי נפש וגוף, מהם ימצא בשפע גם כעת, לכל המבקשים אחריהם בתמונת עולמם. אצלנו, מכל מקום, אין זה נובע מתאווה חולנית לאימים ולאלימות. להיפך. רק הקפדה על סדר הדברים, יש פה. מה שקודם- קודם. הסוף יהיה טוב. בזה אין להטיל ספק. כך בעולם האגדה, בכל אופן.

(האור עובר אל חצר המגורים של המשפחה, אל הסצינה שקפאה קודם. נוכחים בני המשפחה וצידי המכשפות הממשלתיים)

צייד מכשפות

בשם החוק, פתחו!

פרידריך

(צופה) יש שם הרבה אנשים...

צייד מכשפות

פתחו, ולא נשבור את השער.

היינץ

מה אתם רוצים!?

צייד המכשפות

אנחנו פלוגת צידי המכשפות מטעם הממשלה.

כל המשפחה

ה ה ה! ... (פרידריך מזנק לפתוח את השער. הציידים פוצים והודפים בגסות את בני המשפחה אל הקיר)

צייד מכשפות

(לאנשיו) אלה כל מי שנמצא פה? (שאר הציידים מתפזרים לחפש וחוזרים ו"אומרים" בעזרת ידיהם כי כולם פה) עדים מהימנים מסרו כי בעל עור הדוב, שהוא מכשף מבוקש על ידי הממשלה היה פה לפני ימים ספורים. היה או לא היה?

אשה א'

(לעצמה) המפלצת הזאת...

היינץ

שתקי. מטומטמת.

צייד מכשפות

אמרת משהו?

היינץ

לא אדוני. אנחנו לא אמרנו שום דבר.

צייד מכשפות

היזהר. לעולם אל תאמר דבר העלול לשמש ראיה כנגדך, כאשר אתה נחקר על ידי צייד מכשפות ממשלתי. השתדל להיזהר. אמץ את זיכרוןך עד כמה שתוכל ורצוי יותר מזה: אני התכוונתי ליצור מלוכלך, לבוש מדי חייל מגדוד ההוסארים השלישי של הקייזר. היצור הזה עוטה עור דוב ומפזר כסף וזהב בכל מקום. הוא מכשף מסוכן ביותר. בכל מקום שהיה, הותיר אחריו מגפה ביבולים, שטפון בנהרות ומפולות שלגים שקברו תחתיהן כמה וכמה כפרים. בנסטפליה הטיל תושבי עיירה אחת לזרועות הטירוף, עד שקמו כולם וטבחו איש את רעהו, זקנים, נשים וטף, עבור כסף וזהב שפיזר בחוצות העיירה. אנחנו מחפשים אחריו בכל רחבי המדינה. פרס גדול יינתן למוצא אותו או למסגיר את המסתירים אותו. היה פה או לא היה?!

ילד

זאת המפלצת שאמרה שהיא האח שלנו! האח שלנו עם המושקט ועם העור של הדוב! הוא נתן לי מטבע של זהב! הנה, דוד, תראה! (אץ להראות)

פרידריך

\דבש חמורים וחלב ינשופים\ אוכלים ושותים העטלפים\ איזה קשקוש ילדים!\

צייד מכשפות

בעל עור הדוב, מוצאו מן המשפחה הזאת!?

היינץ

חס וחלילה!

צייד מכשפות

רומז לציידים האחרים. הם ניגשים אל היינץ, סוטרם על פניו, מכריעים אותו ארצה ומפתלים את ידיו לאחור) קשקוש ילדים ?

היינץ

אי! אי!

צייד מכשפות

היה כאן אחיכם המכשף!?

פרידריך

אין לנו אח! האח שלנו הלך למלחמה ולא חזר! איננו יודעים מה אירע לו. איש איננו יודע מה אירע לו!

צייד מכשפות

(רומז לצייד אחר לטפל גם בפרידריך) היה או לא היה!?

אשה ב'

רחמים, הוד מעלתו... אנא. רחם על אישי! אנחנו אזרחים טובים וממושמצים. עשינו הכל למען הקייזר ולמען הממשלה. ה כ ל ... אנא!

צייד מכשפות

(רומז לענות את האחים) אמרו, טינפוט: היה או לא היה? בעל עור הדוב, איפה הוא? היכן אתם מסתירים אותו? בבית? ביער? דברו!

אשה א'

היה.. אבל איננו עוד. היה לנו אח שהלך למלחמה. לפני זמן מה שהה פה מישהו שטען כי הוא אחינו האובד, שחזר. אבל המפלצת הזאת לא הייתה אחינו. איננו יודעים לאן הלך בעל עור הדוב. הוא לא יחזור לכאן. הוא לא... (נקטעת בדבריה)

(לפי אות מצייד המכשפות, עטים אנשיו על המשפחה ועורכים בכל פוגרום. סצנה זו אינה ריאליסטית, אלא ערבוב מראות קטועים, זעקות שבר וכולי).

(בעל עור הדוב עובר בדרכו. אחריו חבורת ילדים וילדות שובבים. הם רוקדים ושרים. הוא מצטרף אליהם, שולף את החצוצרה שלו ותוקע יחד אתם את השיר)

ילדים

מפלצת, מפלצת \ איפה המפלצת\ הנה היא. הנה היא\ מאחורי השער\ מפלצת, מפלצת\ איפה המפלצת\ הנה היא. הנה היא\ רוצה להיכנס\.

(בית האב והבנות. גרטה ואלזה והילדה עוסקות בעבודות הבית. מרחוק נשמע קול האב)

האב

בנות! בנות! החוצה! אבא הביא לכן מתנות.

גרטה

הוא שיכור יותר מתמיד. מתנות... איזה ליצנות. תודה לאל שהוא מצליח לחזור בכוחות עצמו, על רגלי עצמו. לא על גבנו.

אלזה

גם תודה לאל שאיננו מוכרחות לרוץ ולהתחנן אצל ראש הכפר ואצל ראש השוטרים, ארוכי הידיים והגועליים, שיסכימו לשחרר את אבא מהסד.

הילדה

אבא איננו שיכור. יש בשורה בקולו. אני שומעת שמחת אב אמיתית. כמו לפני שנים רבות.

האב

(נכנס) בנות! חשבתן שאני שתוי.. לא! וגם לכבוד זה נרים כוסית. יש לנו אורח. אורח שעזר לי להיחלץ ממצבנו הביש. (הוא נושא ערימה גדולה של מתנות, מטיל אותה על הרצפה. המתנות ארוזות בהידור. הבנות עטות על השלל. גרטה ואלזה חוטפות הרבה. הילדה נותרת ובידה רק רדיד שחור) נו.. סוף סוף נחת לאבא. אבא שמצליח להביא

מתנות לילדות, אפילו שהן כבר לא כל כך ילדות. נוכל גם לתקן את הגג. מה אני אומר?
אנחנו נשכור חרשים ובנאים בכסף רב. הם יבנו לנו טירה! טירה עם חומות ועם צריחים
ועם ראשי מגדלים מחודדים ועם שבשבת תרנגול. והמון המון משרתים יהיו לנו!

גרטה

אבא.. ממי גנבת את האוצר? את מי שדדת? מנין כל זה?

האב

יש לנו אורח. אדם. אדם אמיתי. הוא לא נראה כל כך טוב, אבל אני מבקש אתכן לעשות
מאמץ. אני רוצה שאחת מכן תינשא לו לאשה. נתתי לו, בעניין זה, את דיברת כבודי.
(הבנות מסתדרות בשורה לקראת האורח. בעל עור הדוב נכנס. הוא נראה כחלום
בלהות).

גרטה

(ניגשת אליו) אה!!! (נבעתת ונסוגה) אבא.. זה דבר שאפילו מפלצות עלולות להיבהל
ממנו.

אלזה

לפני שש שנים ראיתי מישהו לבוש עור של דוב. הוסאר ששרד בחיים. ההוסאר ההוא לא
היה יפה אבל לרגע חשבתי שאוכל להתרגל אליו. הוא היה יצור אנושי. אבל אתה? איך
אפשר להשיא אותי לדבר כזב בתור בעל? (פונה לאחור בקבס)

האב

גרטה. אלזה. בנותיי האהובות כל כך.. הדבר הזה, כפי שאתן מכנות אותו, הוא הדבר הכי
טוב שאירע בחייכן הקשים. אתן לא מתכוונות להתחבר אליו בשום אופן?

גרטה

(מנענעת בשלילה)

אלזה

איננו מסוגלת, אבא. (שוב פונה לאחור בקבס)

האב

יקח אתכן השטן.

בעל עור הדוב

(קד לעבר הילדה) שלום. ברכותיי לכן ולאביכן. אלך לדרכי. (פונה ללכת)

הילדה

המתן. (ניגשת נכחו) שש שנים חלפו. זמן רב וקשה עבר עלי.

בעל עור הדוב

שלושים שנים קשות הן זמן קצר.

הילד

אתה היית שם. ביער.

בעל עור הדוב

אני זוכר רק את שדות הקרב.

הילדה

אני מתפללת בעדך בכל יום.

בעל עור הדוב

מכל הפלוגה, רק אני חזרתי.

הילדה

(לאב) אבי. איש זה ודאי שהוא אדם. אם עזר לך במצוקתך, ודאי שהוא אדם טוב. הבטחת אב היא דבר שראוי לקיימו. (ניגשת לאב. הוא נוטל את ידה ומובילה בטקסיות אל בעל עור הדוב. תוקע ידה בידו. מחשיך ורק השניים נותרים באלומת אור. בעל עור הדוב מחבק את הילדה. מרימה ככלה, פונה לאחור. האב ושתי הבנות יוצאים)

(מקהלה וסולנית)

איפה אתה אהובי

אֶת הַשָּׂדֶה זָרְעֵתִי.

אֶת הַפָּרָה חָלַבְתִּי.

איפה אתה אהובי שלי?
האם לא תשוב לעולם?
בשדות הצלבים שבהר הלבן
אותי תמצאי עם כלם.

את החלון סגרת.
את התנור הסקת.

איפה אתה אהובי שלי?
האם לא תשוב לעולם?
בשדות הצלבים שבהר הלבן
אותי תמצאי עם כלם.

את המטה הצעת
את צמתי התרת.

איפה אתה אהובי שלי?
האם לא תשוב לעולם?
בשדות הצלבים שבהר הלבן
אותי תמצאי עם כלם.

את רדידי לבשת.
את הנרות הדלקת.

איפה אתה אהובי שלי?
האם לא תשוב לעולם?
בשדות הצלבים שבהר הלבן
אותי תמצאי עם כלם.

(בעל עור הדוב והילדה "חוזרים" מהתייחדות. היא פרועת שיער במקצת)

בעל עור הדוב

עוד שנה חייב אני לנוד. (מסיר טבעת מאצבעו) קחי לך מחצית הטת הזאת. כאשר תפגשי בבעליה של המחצית השניה – הינשאי לו לאשה).

הילדה

לא. שוב אתה הולך ממני. אתה תשוב?

בעל עור הדוב

אם לא אשוב בעוד שנה.. את תמתיני לבעליה של מחצית הטבעת?

הילדה

אל תלך.

בעל עור הדוב

התפללי לאלוהים בעדי. בקשי ממנו כי לא יניח לי ליפול אל אש הגיהינום. גם אם אלך בגיא הצלמוות.

הילדה

אני אתפלל. אני אתפלל עד שתצילנה שתי אזניו של אלוהים. (יוצאים)

(בעל עור הדוב מגיע לגיהינום. המקום דומה למרחצאות אדים. אנשים ונשים מקרצפים עצמם כל הזמן)

אבא

סרפדים! למה לא משתמשים יותר בסרפדים?! למה מספקים לנו עלי צבר יבשים? איך אפשר לקרצף ככה את העור? האם כל הסרפדים עלי אדמות התייבשו?

אמא

בן שלי יקר. רק לחשוב על הבן שלי.

אבא

אני כל כך אוהב סרפדים. פרידריך שלנו. בן יקר. אילו ידעת כמה סובלת אמא שלך בגיהנום, כבר היית בא לבקר אותה.

אמא

שתוק. אני מהרהרת עכשיו בבן שלי. בפרידריך הראשון. הבכור. אתה תניח לי להתייחד עמו במחשבותי בלי שהן תופרענה מעובדת קיומך?

אבא

כל היום וכל הלילה רק הבן הזה בראש שלך. שלשים ושש שנים ומחצה, לחשוב רק על הבן הזה. לא על שני הבנים האחרים שהותרנו. לא על נשותיהם, שלא הכרנו. לא על הנכדים שלא זכינו לראות. גם לא עלי ולא על עצמך. אפילו לא על הגיהנום הזה ועל כך שנותנים פה רק עלי צבר יבשים ואיומים במקום עלי סרפד רכים וטריים. איך את יכולה כך?!

אמא

בן בכור שלי.

בעל עור הדוב

(מזהה אותם לאחר שסובב כה וכה) אמא! אבא!

אבא

יש פה אורח.

אמא

אני לא לבושה ולא נקיה. אני לא מוכנה לקבל אורחים.

בעל עור הדוב

אמא! את הקול הזה יכול אני לזהות אפילו בגיהנום!

אבא

שמעת? האורח חושב שאת האמא שלו.

אמא

גם אלוהים וגם השטן יודעים שדבר כזה לא ייתכן. מי הזר? רק שלא יעז לגשת אלי.

בעל עור הדוב

אמא. זה אני. פרידריך שלך. שהלך למלחמה. (מתקרב אליה. היא מסתירה פניה) אמא. מה אתם עושים פה? שלשים ושבע שנים חיפשתי אתכם ועכשיו אני מוצא אתכם. אמא!

אבא

שלשים ושש וחצי. איזו מפלצת מלוכלכת. ארבעים שנים לא יספיקו בשביל לנקות אותך. אבל אתה יכול לנסות. יש לנו כאן כל מה שצריך: ספוגים מסנפירי כריש, מברשות משיני דג הפיראייה, מטאטא קירצוף מעלי צבר, הרבה בורית של אדי גופרית. רק סרפדים לריענון אין כבר.

בעל עור הדוב

מה אתם עושים פה?

אבא

תהיה מי שתהייה, אורח לא קרוא. אנחנו מגרדים ומקרצפים ומטהרים עצמנו מזוהמה שדבקה בנו לפני שלשים ושש וחצי שנים. כפי שאתה רואה, אף פעם איננו מצליחים לגמור את המלאכה הזאת. הבעלים של המקום גורס כי זה יאריך נצח אחד לפחות, אלא אם תבוא תחיית המתים שהיא, כידוע, לא תבוא לפני יום הדין.

בעל עור הדוב

תחיית המתים? אתם כאן...זאת אומרת...?

אבא

גרוע מזה. פה אין מניחים לחוטאים אפילו למות בשקט.

אמא

פליקס! גרש אותו מכאן. קרא להם שיסלקו אותו מכאן! מהר!

בעל עור הדוב

אמא. אני זוכר אהו בפאת יער, בית קטן עם גג אדום ותריסים כחולים ותרנגול רודף אותי ודייסת סולת לארוחת הבוקר.

אמא

היה לי בן בכור. באו חוטפי הילדים מטעם הממשלה, לגזול ממני את הבן אל הצבא של הקייזר, טפו! ימח שמו. אני ביקשתי להחביא את בני מפניהם. שלא ילך למלחמה.

בעל עור הדוב

בלונדיני עם עיניים כחולות?

אמא

ותלתלים. הם הכריזו כי מי שמונע מבנו את המצווה להשמיד פרוטסטנטים למען הכס הקדוש- חוטא הוא ואחת דתו.

בעל עור הדוב

המקום הזה.

אמא

סלקו אותו מכאן! סלקו את היצוא הזה! אני רוצה לחשוב רק על פרידריך שלי. על בני הבכור, האומלל, שהלך למלחמה.

אבא

אנחנו ויתרנו על חסד גן העדן. במחיר זה מובטח לנו כי בננו הבכור ישוב חי ובריא ושלם מן המלחמה ולא יירש גיהנום. איש בעל מעיל ירוק וטלפי תייש עשה איתנו את העיסקה. אפילו אלף שנים תארך המלחמה הארוכה, בננו יחזור ממנה חי, בריא ושלם. הוא לא יירש גיהנום.

בעל עור הדוב

אבל אני חזרתי מן המלחמה! גם הייתי בבית וראיתי את האחים שלי ואת נשיהם וגם נכד אחד שלכם. המלחמה נגמרה לפני שבע שנים ואני חזרתי וגם אתכם מצאתי. אני! פרידריך!

אבא

אם אין זה מתפקידך להמשיך ולשהות פה, לך לדרכך, איש מפלצת. לך לשלום.(בעל עור הדוב יוצא)

אמא

עכשיו רציתי למות. כמו אז, בכיכר הכפר. להניח את הראש על סדן העריפה. לשקע את הסנטר בגומחה, לשם נוחות הרגע ולהמתין לאיבחת הקרדום. עכשיו רציתי למות. כמו אז. יחד עם רעותי ורעי מהכפר. אז. בבוקר. כשהשמש זרחה והשיטה פרחה. כמו אז.

הגיהינום נעלם. נוכחות אשה א', אשה ב' והילדה)

אשה א'

אדוני רועי לא אחסר. בנאות דשא ירביצני.

הילדה

על מי מנוחות ינהלני. נפשי ישובב. ינחני במעגלי צדק.

אשה ב'

למען שמו. גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע.

אשה א'

כי אתה עמדי. שבטך ומשענתך המה ינחמוני. תערוך לפני שולחן.

הילדה

נגד צוררי. דישנת בשמן ראשי. כוסי רוויה. אך טוב וחסד ירדפוני

אשה ב'

כל ימי חיי, ושבתי בבית אדוני לאורך ימים.

(המקום עובר לערבה השוממה והעץ הבכות. נראות עצמות הדוב. ברקע סלע שחור. מאחורי אש הגיהינום. בעל עור הדוב נכנס. תכף לאחרי-השטן)

שטן

שלום בחור. דומה שלא הנחת מקום, בו לא היית. עוד יש לך ברירה לומר שלום לכל אלה.

בעל עור הדוב

כבר שילמתי עבור הכל בשנות חיי היפות ביותר.

שטן

ובמיטב כספי וזהבי.

בעל עור הדוב

(משליך חפניים של כסף וזהב) עבור כל רגע נוסף, אתה תשלם כפל כפליים.

שטן

(זורק אל בעל עור הדוב את מעילו הישן) הב לי את מעילי הירוק. אני זקוק לו בדחיפות.

בעל עור הדוב

(בועט בכעס במעילו הישן) עדיין לא סיימת את חלקך בכל פרטי החוזה.

שטן

את המעיל הירוק. די בפטפוטים.

בעל עור הדוב

תחילה עליך לרחוץ אותי מכל הזוהמה. שבע שנים התלכלכתי בשירותך. אתה תרחץ ואתה תטהר אותי למשעי.

שטן

אני !? ארחץ אותך! ?! חה!

בעל עור הדוב

אני מתכוון לקרוע את מעילך הירוק לקרעים. קטנים.

שטן

בחור. כך תישאר בעל עור הדוב לנצח נצחים.

בעל עור הדוב

כמו אמא שלי וכמו אבא שלי שעשו אתך עסקים. אני אשמיד את מעילך הירוק.

שטן

יחד עם מיטב חלומותיך. (השטן מתקרב ליטול את המעיל בחזקה) את המעיל..

בעל עור הדוב

פחדן מעולם לא הייתי, אדוני. (אץ אל ציבור עצמות הדוב ומפזרן בבעיטה. אחר כך אומר לקרוע את המעיל)

שטן

המתן! אל תקרע! (מרמז לקבוצת שדות ושדים. הם מביאים אמבט ובגדים. מקיפים את בעל עור הדוב. לאחר זמן קצר הם זזים לצדדים. במקום בעל עור הדוב מתגלה נסיך אגדות יפהפה, הדור ומטופח- הוא בעל עור הדוב, לשעבר).

בעל עור הדוב

(בקצה חרבו הוא מטיל את עור הדוב אל עבר העצמות. אחר כך, באותו אופן, הוא מוסר את המעיל הירוק לידי השטן). קח! (יוצא)

(נותרים השטן ובני פמלייתו. נכנס הסרן- זקן צולע ועלוב למראה)

סרן

איפה הם? (מתרוצץ בשארית כוחותיו) איפה כל הממזרים המטונפים!? כל הקרציות! כל מוצצי הדם! כל עוכרי העם שהתעשרו במלחמה כשאנחנו נרקבנו בשדות הקרב! חיילים! איפה אתם!? אנחנו לוקחים את העניינים בידיים! (פמליית השטן עוקבת אחריו ומקיפה אותו) רק בכוח! אל תחזירו להם את הנשק! דרוש לנו הרבה נשק! איפה אתם חיילים שלי!?

שטן

אנחנו כאן.

פמליית השטן

אנחנו כאן, סרן!

סרן

ידעתי כי לא לשוא קורא אני תיגר! עוד יש חיילים נאמנים ואמיצים בארץ הזאת! היכן הייתם שבע שנים!? חיילים שלי... אחים לנשק... אחרי! אנחנו נמגר את העלוקות המבוהלות ההן. קדימה! רק בכוח!

(פמליית השטן נושאת את הסרן על כפיים לעבר הסלע שברקע ומאחוריו אש השאול. אחוז אקסטאזה מושלך הסרן לשאול)

אכסנאי

ערב טוב קהל נכבד. ערב לא נורמלי. עתה אנו מגיעים ממש אל הסוף: פגישתו של בעל עור הדוב, לשעבר, בשלשת הבנות. בפעם השלישית זה מוכרח להצליח. (סופק כפיים)

אבי הבנות! אציל רם יחש, שהוא בעצם נסיך חלומות שזה עתה הוסרה מנו קללה נוראה,
הגיע אל הכפר. הוא יכבד את ביתך החדש בנוכחותו! (יוצא)

(מתגלה ביתם של האב והבנות. עכשיו זהו בית אמידים. הילדה לובשת שחורים. בפתח
נראה בעל עור הדוב- הנסיך)

האב

מה רב הכבוד. הוד מעלתך מואיל לכבדנו בביקור. אנא, יואיל הור רוממותו לשבת ולנוח
מעמל הדרך. (נוטל את האורח בזרועו ומובילו לשבת על ספה. הוא מרמז לבנות. גרטה
ואלזה ממהרות לשבת לצדי האורח) אלו הן בנותי. גרטה היפהפיה ואלזה, בתי השנייה,
שאף היא חרוצה וישרה ויפה. הילדה! בתי המעירה! מהרי ורוצי להביא לנו ממיטב היין
השמור במרתף. (הילדה ממהרת להביא יין בכד, מגש וגביעים) אה.. כבודו רואה. בנותיי
עדיין פנויות. מאז המלחמה היא, עדיין חסרים חתנים. כל הארץ מלאה אלמנות ופנויות.
שבע נשים על גבר אחד. זה.. השמועה אומרת כי הוד מעלתו עדיין שרוי בלא אשה...
ודאי שבררן גדול הוא. איזו מקריות מעניינת!?

(הילדה מביאה יין. גרטה חוטפת ומוזגת לאורח בעצמה)

גרטה

רק שתינו פנויות ואני הבכירה. אחותנו הילדה כבר לובשת שחורים. כל כך מצער. היא
ארוסתו של בעל עור הדוב. זה, אמנם, אינו כבוד גדול, אך כך יאה וכך נאה לאחות צעירה
המעזה להתחבר לאיש לפני אחיותיה הבוגרות. אתה אדוני, הנך גבר יפה להפליא. אתה
גם נסיך וגם עשיר מאד. אני חושקת בך. כל ימי חיי חלמתי רק עליך.

אלזה

...בעל עור הדוב. המפלצת שנהגה לסובב בכל מקום ולפזר כסף וזהב מכושפים. היא
נעלמה מן הארץ. אומרים כי השטן בעצמו שילח אותה בבריות. אחר כך השליך אותה
לשאול. אחותנו המסכנה.. אדוני, אתה הרבה יותר יפה ואציל ועשיר מחתן שהוא רק
נסבל. אם תחשוק בי – אהיה לך ברצון לאשה.

בעל עור הדוב

(לאב) מארחי הנכבד, דרך רבה עשיתי עד הנה. עכשיו יודע אני כי אכן הגעתי לפרקי.
אני בשל ונכון לשאת אשה. ברצון אבחר לי אחת מבנותיך.

האב

איזה אושר אמיתי! איזו הזדמנות! (לגרטה ולאלזה) התקשטו! אורחנו ייטיב להתפעל
ולבחור לו אשה מביניכן. (האב, גרטה ואלזה יוצאים)

בעל עור הדוב

(מוזג יין לשני גביעים אחרים. מטיל בגביע אחד את מחצית הטבעת. מגיש להילדה) לחיידך, עלמתי.

הילדה

הוד מעלתו צוחק לי.

בעל עור הדוב

אינני צוחק לך, גבירתי.

הילדה

הוד מעלתו מכנה אותי... גבירתי? הלא שמע הוד מעלתו איזה גרל מעיק על חיי. אנא. יימנע מללעוג לעצמו וגם לי.

בעל עור הדוב

לחיידך! שתי. הלא את מבקשת לגרום נחת לאביך.

הילדה

אני ממתינה בהכנעה לצו גורלי. אני מכבדת את רצון אבי. אני מקווה כי אכן תקח לך אחת מבנותיו לאשה.

בעל עור הדוב

אם כך, שתי את היין. (היא לוגמת מעט) את כל הכוס. עד תומה.

הילדה

(גומעת ההיסוס מחצית, ובהחלטיות עד תום. מגלה את מחצית הטבעת) ...לא...

בעל עור הדוב

יין משובח. (גומע בהנאה)

הילדה

אתה.

בעל עור הדוב

אני חתנך המאורש לך בטבעת זו. רחמי אלוהים התעוררו למשמע תפילותייך. אני חזרתי
לצורת האנושית. עכשיו אני טהור ככל אדם. (מחבקה)

גרטה ואלזה

(נכנסו ורואות) אותה הוא נושא לאשה! לא יקום ולא יהיה! (שתיהן עטות על הילדה,
מושכות אותה מידיו של בעל עור הדוב, מכות אותה וקורעות את לבושה)

גרטה

זונה קטנה! עם מפלצת שכבת!

אלזה

אולי תחכי קצת, טינופת! קודם אצל אבא!

בעל עור הדוב

(מנתק אותן מהילדה ומשליכן הרחק) דיי!!!

גרטה

אנחנו נלך לחפש את בעל עור הדוב! הוא יעשה בה מה שצריך לעשות לאחותנו הקטנה!!
(גרטה ואלזה יוצאות. נכנס השטן)

שטן

גרטה תטיל עצמה אל הבאר. אלזה תתלה עצמה על עץ גבוה. מזל טוב לך, בחור!

בעל עור הדוב

חשבתי שנפרדנו לנצח. לפחות עד שישוכו לספר את המעשייה אודות בעל עור הדוב,
לילד אחר.

שטן

אני כאן בחור, מפני שכזכור לך, בסיפור הזה, אומר אני את המלה האחרונה.

בעל עור הדוב

(מחבק את הילדה) יפה. אבל מהר. זמני דוחק.

גם זמני דוחק. רואה אתה בחור? עכשיו יש בידי שתי נשמות, במקום נשמתך האחת.
להתראות. (יוצא)

(כולם מתארגנים לשיר האחים גרים)

שיר האחים גרים

מי את הסבתא, בלע בפּיס אָחד?
הזאב הרעב. הזאב הרעב!
מי גם אכל את הכּפה האדמה?
הזאב הרעב. הזאב הרעב!

כָּל הַכְּבוֹד לְצִמּוֹד גְּרִים!
אֵיזָה סְפוּרִים! אֵיזָה סְפוּרִים!

מי לבת המלך, השיב כדור זָהב?
הצפרדע המגעיל. הצפרדע המגעיל.
מי עם בת המלך, במטה אחת שָׁכַב?
הצפרדע המגעיל. הצפרדע המגעיל.

כָּל הַכְּבוֹד לְצִמּוֹד גְּרִים.
אֵיזָה סְפוּרִים! אֵיזָה סְפוּרִים!

מי הייתה לה אם חורגת אֵימָה?
הסינדרלה! השלגיה!
מי זאת שזכתה להתחתן עם הנסיך?
הסינדרלה השלגיה!

כָּל הַכְּבוֹד לְצִמּוֹד גְּרִים,
אֵיזָה סְפוּרִים! אֵיזָה סְפוּרִים!

לחברות ולחברים שלום.

ביום חמישי 8.5.2003 ימלאו תשע שנים מאז נלקח טיוכקה. אתם מוזמנים לאזכרה בשעה 17.00 בבית העלמין ביזרעאל. אודה לכם אם תסבו את תשומת לב המעוניינים להשתתף. לא יהיה פירסום בציבור.

תודה, אמן.